БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 124 (1902) | 24 июнь, шанба, 1961 йил | Баҳоси 2 тийин

Турсуной Охунова ва Шарофат Баракаева ўртоқларнинг ватанпарварлик ташаббусини кенг оммалаштирайлик!

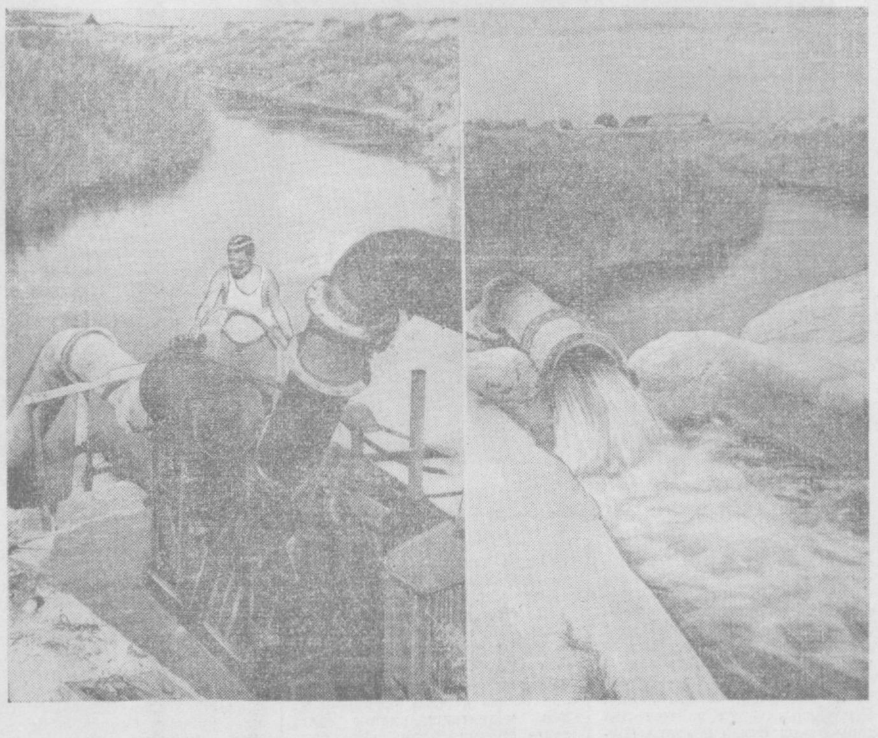

Сирдарё районидаги Тарас Шевченко колхозида сув танқислигини бартараф қилиш мақсадида сув чиқарадиган 15 та насос ўрнатилди. Уннинг ёрдами билан ғўзалар қондириб суғорилмоқда. Суратларда: 1. Минутига 150 кубаметр сув чиқарадиган насос установкаси. 2. Сув пахтазор томон оқмоқда.

В. Салов фотолари.

☆ ☆ ☆

УЧИНЧИ ПАРВАРИШГА КИРИШИЛДИ

Сирдарё районидаги «Красный Октябрь» колхозининг ўртоқ Тошпўлат Акбаров бошчилик қилаётган бригада аъзолари КПССнинг XXII ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездларини ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш билан кутиб олиш учун курашмоқдалар. Ғўза парвариши юксак мажбуриятни бажаришга мослаб ташкил қилинган.

Бригада аъзолари социалистик мусобақани кучайтириб меҳнат қилишлари туфайли иккинчи парвариш тугалланди, ғўзани учинчи марта комплекс парвариш қилиш кучайтирилди. Культивация, суғориш ва озиқлантириш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилаётир. И. Муродов, А. Галмиддинов ўртоқларнинг фидокорона меҳнати натижасида ғўзалар иккинчи культивациядан чиқарилди. Учинчи культивацияни ҳам чуқур ва белгиланган кенгликда ўтказишга ҳаракат қилиняпти.

Ш. ЖЎРАЕВ.

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ОЛМАОТАДА БЎЛИШИ

ОЛМАОТА, 22 июнь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Қозоғистон ССРнинг ва Қозоғистон Коммунистик партиясининг 40 йиллигига бағишланган тантанада қатнашмоқ учун бугун Олмаотага келди.

Қозоғистон элида катта байрам. Кўҳна Каспийдан тортиб Олтой тоғларигача, Тянь-Шань тизмаларидан тортиб Сибирь паст-текисликларигача, шаҳарларда, ишчи поселкаларида, овулларда ва қишлоқларда, Қозоғистоннинг қўриқ ерларида — ҳамма ёқда халқ шодиёнаси.

40 йил — катта муддат эмас, лекин шу давр ичида Қозоғистоннинг қадимий ерига қандай ажойиб янгиликлар келди. Қозоқ халқи шонли байрамни ижодий кучлари барқ уриб яшнаган, сиёсий ва меҳнат ғайрати мислсиз жўш урган вазиятда нишонламоқда.

Қозоғистон меҳнаткашлари ўзларининг барча ғалабалари, барча ютуқлари учун Улуғ Октябрдан, Совет Иттифоқи халқларининг ленинчи миллий сиёсатда ўз ифодасини топган бузилмас дўстлигидан, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигидан миннатдордирлар.

Юбилей тантаналарига келган Н. С. Хрушчевни кутиб олиш Қозоғистон меҳнаткашларининг жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига бўлган меҳр-муҳаббати ва садоқатининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

Кундузи соат 5 гача Олмаота аэропортига минглаб кишилар тўпландилар. Совет Иттифоқининг, Қозоғистон ССРнинг, Иттифоқчи республикаларнинг давлат байроқлари офтобда товланиб турибди.

Турбовинтли «ИЛ-18» ҳаво кемаси аэровокзал олдига келиб тўхтайди. Н. С. Хрушчев самолет трапидан тушиб келар экан тўпланган кишилар уни гулдурос қарсаклар ва табрик хитоблари билан кутиб оладилар.

Никита Сергеевич Қозоғистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Ш. Шарипов, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. Д. Давленовлар билан самимий кўришади. Кутиб олувчилар орасида Қозоғистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари Н. Н. Родионов, Қозоғистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Н. Д. Жондилдин. Г. А. Козлов, Т. И. Соколов ва И. Ю. Юсупов, Қозоғистон КП Марказий Комитети бюросининг аъзолари В. В. Мацкевич, Г. А. Мельник, республика партия, совет жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, министрлар, қардош республикалардан юбилей тантаналарига келган делегацияларнинг раҳбарлари бор эди.

Пионерлар Никита Сергеевичга гуллар тақдим қилишади. Никита Сергеевич аэродромда ҳозир бўлган шаҳар меҳнаткашларининг вакилларини самимий қутлайди.

Н. С. Хрушчев, Д. А. Кунаев, И. Ш. Шарипов ва С. Д. Давленовлар тушган очиқ машина шаҳарга йўл олади. Қозоғистон пойтахтининг ўн мингларча аҳолиси бутун йўл давомида ўртоқ Н. С. Хрушчевни ҳамда республика партия ва ҳукумат раҳбарларини самимий табриклайди.

* * *

ОЛМАОТА, 23 июнь. (ТАСС). Қозоғистон ССРнинг ва Қозоғистон Коммунистик партиясининг 40 йиллиги байрамида қатнашиш учун Олмаотага келган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бугун эрталаб баланд тоғлик Иссиқ кўлига сафар қилди. Бу кўл Қозоғистон пойтахтидан 60 километр нарида денгиз сатҳидан 1780 метр баландликда Тянь-Шань тоғларида жойлашгандир.

Н. С. Хрушчев кўл бўйлаб сайр қилди.

А. ДЕНИСОВИЧ,
О. ОГНЕВ.
ТАСС махсус мухбирлари.

ҚОЗОҒИСТОНДАГИ ТАНТАНАЛАРДА ҚАТНАШИШ УЧУН

Қозоғистон ССР нинг ва Қозоғистон Компартиясининг қирқ йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун Ўзбекистон меҳнаткашларининг делегацияси Олмаотага жўнаб кетди.

Делегацияга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилик қилади. Делегация составида Томди районидаги «Оқтов» колхозининг бош чўпони, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Д. Болмманов, Олтин-топган комбинатининг экскаватор машинисти Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Н. Западненко, Тошкент медицина институти кафедрасининг мудири З. У. Умидова, Чимбой районидаги «Кенес» совхозининг директори И. Пирниёзов ўртоқлар бор. (ЎзТАГ).

ҒЎЗА ЗАРАРКУНАНДАЛАРИГА ҚАРШИ КЕСКИН КУРАШАЙЛИК

Кенг ва бепоён пахтазорларимизнинг шу кундаги қиёфасини кўз ўнгингизга келтиринг: фидокорона меҳнатнинг илк самаралари кишини қувонтиради. Ғўза беш-олти шох чиқариб, ёппасига шоналаб, бир текис гул кўрсатабошлади. Колхозчиларимиз, совхоз ишчилари астойдил меҳнат қилиб, ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидай асраб культивация қилаётган механизаторлар, эгатларга жилдиратиб сув тараб экинни яшнатаётган сувчиларимизнинг меҳнати кимни хурсанд қилмайди. Далаларни айланишда давом этиб, диққат билан кузатсангиз, елкаларига аппарат осиб олган кишиларни ҳам учратасиз. Булар химизаторларимиз.

— Ҳақиқатан ҳам ҳашаротнинг ўтдан нима фарқи бор. — деб жавоб беришади улар билан суҳбатда бўлсангиз. — ўт тушганда уни ўчириш учун қанчалик чаққонлик ва шошилинч чора кўрилса, ҳашаротни йўқотиш учун ҳам худди шундай курашиш керак.

Жуда ҳақ гап. Бу йил қишнинг қуруқ ва илиқ келганлиги туфайли далалардаги ғўза зараркунандалари кўплаб жон сақлаб қолди. Баҳор келиб кунлар исиши, майсалар кўкариши билан бу зараркунандалар жонланди. Мана энди далаларимизда мўл ҳосил учун кураш қизғин тус олган ҳозирги кунларда зараркунандалар: шира, трепс, ўргимчаккана ғўзага тушиб ҳосилнинг бир қисмини нобуд қилиш хавфи пайдо бўлди.

Эл-юрт олдида берган ваъдаларининг сўзсиз уддасидан чиқиш учун астойдил бел боғлаган илғор хўжаликлар зараркунандаларнинг ҳосилни нобуд қилишига йўл қўймаяптилар. Улар культивация, суғориш, озиқлантириш билан бирга зараркунандалар тушган ерни дарҳол аниқлаб, унинг уруғини қуритиш чораларини кўрмоқдалар.

Сирдарё районидаги Сталин номли Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозларининг пахтакорлари бу соҳада амалга ошираётган тадбирлар ибратлидир. Бу колхозларда ғўза зараркунандаларига қарши кураш жуда яхши йўлга қўйилган. Агроном-энтимологларнинг ҳушёрлиги туфайли зараркунанда тушган далалар ўз вақтида аниқланиб, унга қарши меркоптофос, гексахлоран дорилари сепилди. Ўз вақтида суғорилган, озиқлантирилиб, культивация қилинган ва ҳашаротдан тозаланган ғўзалар серҳосил бўлиб ривожланмоқда.

Лекин областимиз бир қатор колхоз ва совхозларида бригадирлар, агрономларнинг бепарволиги туфайли ғўза ҳашаротга олдириб қўйилаяпти. Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозидаги аянчли аҳвол бунга яққол мисол бўлади. Колхознинг Т. Алимбоев ва Н. Исомов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўзага ҳашарот тушганлиги маълум бўлса ҳам бироқ унга қарши кураш олиб борилмаяпти. Ўрта Чирчиқ, Сирдарё, Оққўрғон ва Бўка районларидаги баъзи колхоз ва совхозларда ҳам бу соҳада сустқашлик кўрсатилмоқда.

Тер тўкиб етиштирилаётган ҳосилимизнинг зараркунандалар томонидан нобуд қилинишига томошабин бўлиб қараб туриш, бу инсофдан эмас. Мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилган эканмиз, зараркунандаларга қарши кураш тадбирларини ҳеч бир кечиктирмасдан амалга ошириш лозим. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва ЎзССР Министрлар Советининг «Ғўза парваришини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, экинларни қишлоқ хўжалик зараркунандалари билан зарарланганлиги тўғрисидаги ҳар бир аҳволга хўжасизлик деб қаралиши ва айбдорлар қаттиқ жазоланиши лозим.

Ғўза зараркунандаларига қарши кураш тўғрисида гапирар эканмиз, агрономларнинг роли катталигини алоҳида таъкидлаб ўтишга тўғри келади. Қайси бир хўжаликда агроном ўз ишига пухта бўлса, ҳамма вақт сезгир турса, бундай хўжаликда ҳашаротнинг кўпайиши ва ҳосилнинг нобуд қилинишига йўл қўйилмайди.

Бу жиҳатдан Бўка районидаги Ильич номли колхоз пахтакорларининг иши диққатга сазовордир. Бу колхоз пахтакорлари самарқандлик мусобақадошларнинг маслаҳатларига амал қилиб шундай бир тажрибани қўлламоқдалар: культивация ўтказилаётганида ҳар бир ишлаётган тракторга олтингугурт солинган халтачалар осиб қўйилади. Трактор ғўзани культивация қилган вақтда халтачалар силкиниб, ғўза тупларига бирйўла дори сепиб кетилади.

Ҳосилнинг ашаддий душмани — зараркунандаларга қарши курашда ана шундай тажрибаларни кенг оммалаштириш партия ва совет ташкилотларининг жанговар бурчидир.

Яна шуни ҳам унутмаслик кераккки, зараркунандаларга қарши кураш фақат ғўза қатор ораларига дори сепишдангина иборат деб бўлмайди. Барча майдондаги ғўзаларимизнинг бир текис ва соғлом ҳамда серҳосил бўлиб ўсиши учун бошқа агротехника тадбирларини ҳам ўз вақтида ва изчиллик билан амалга ошириш керак бўлади.

Бу деганимиз шуки, ғўза ўз вақтида суғорилиши, ернинг ҳосилдорлиги ва тупроқ шароитига қараб ҳар хил минерал ўғитлар билан озиқлантирилиши, узунасига ва кўндалангига культивация сифатли ўтказилиши, далалар бегона ўтдан тоза ҳолда сақланиши лозим. Ана шундай майдонларда ғўза касалликка чалинмайди.

Далаларимизда мўл ҳосилга замин яратилмоқда. Пахтакорларимиз учун соати кунларга, минути соатларга тенг келадиган кунлар бошланди. Демак, ҳозирги пайтда минутларнинг қадрига етиш лозим. Мамлакатга областимиз бўйича 500 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни бажариш учун барча тадбирларни амалга оширайлик! Ғўза зараркунандаларига қарши кураш ана шу чораларнинг [illegible]

Пахтакор ўртоқлар! Тер тўкиб [illegible] ғўзангизни ҳашаротга ем қилиб қўймаслик учун курашинг!

Имилламанг, аттанг деб қоласиз

Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхознинг ҳамма бригадаларида ҳам аҳвол бир хилда деб бўлмайди. Масалан, Султон Аширматов бошчилик қилаётган бригадани олиб кўрайлик. Бу ерда ҳар куни 6-7 гектар майдондаги ғўзага ишлов берилиши, озиқлантирилиши керак. Бунинг учун техника, етарли, аммо ана шу техникадан унумли фойдаланилмаяпти. Ҳар куни бор-йўғи 2-3 гектар ердаги ғўзага ишлов берилаётир.

Қаҳҳорбек Белгибоев, Ристибой Жуманов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Биргина ўртоқ Қ. Белгибоев бошлиқ бригадада 20 гектар майдондаги ғўза ўт ичида ётибди.

Бегона ўт-ғўзанинг ашаддий душмани, чунки у ўсимликнинг озуқасига шерик бўлади, ҳосилдорлигига путур етказади. Буни бригада бошлиғи яхши билади, аммо у негадир ғўзани бегона ўтлардан тозалашга эътиборсизлик билан қараб келаётир. Бу аҳволда ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил кўтариш мумкин эмас. Ғалвирни сувдан кўтарганда, бригада бошлиқлари аттанг деб қолишлари турган гап.

Ҳа, кимки шу кеча-кундузнинг ҳар бир минутидан тўғри фойдалана олмаса, ғўзани меҳр билан парвариш қилмаса, имилласа, у, албатта, кузда аттанг дейди.

М. ОЙДИНОВ,
С. МУСТАФОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

Область партия комитетининг бюроси Тошкент молия-иқтисод институти студентларининг ташаббусини маъқуллади. Улар колхозчилар ва совхоз ишчиларининг пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун олиб бораётган курашига муносиб ҳисса қўшишга қарор қилдилар ҳамда барча олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентларини ўзларидан ўрнак олишга чақириб, мурожаат қилдилар.

Область партия комитетининг бюроси Тошкент шаҳар партия комитетига, область, шаҳар ва район комсомол комитетларига, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг директорларига молия-иқтисод институти студентларининг мурожаатини студентларнинг умумий йиғилишларида муҳокама этиш ва бу қимматли ташаббусни кенг ёйишни топширди.

Шаҳар ва район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, совхозларнинг директорлари ва колхозларнинг правлениеларига каникул вақтида қишлоқ хўжалик ишлари билан шуғулланишга чиққан студентларга яхши маданий-маиший шароит яратиб бериш вазифаси юкланди.

Тошкент молия-иқтисод институти студентларининг Ўзбекистондаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг комсомол студентларига

МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездининг чақирилиши совет халқи ҳаётида буюк воқеа бўлади. Съезд партия ва халқнинг ғоят катта яратувчилик фаолиятига ажойиб якунлар ясайди, КПССнинг янги программасини — коммунистик жамият қуриш программасини қабул қилади.

Шу кунларда ҳар бир комсомол аъзосининг вазифаси совет кишиларининг ижодий меҳнатида актив қатнашаётганларнинг биринчи сафларида бўлиш, ленинчи Коммунистик партиянинг съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатида актив иштирок этишдан иборатдир.

Биз, Тошкент молия-иқтисод институтининг комсомол-студентлари ёшларнинг, барча совет кишиларининг коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида эришаётган меҳнат зафарларини катта қизиқиш билан кузатиб бораётирмиз.

Биз ВЛКСМ Марказий Комитетининг Чақириғига онгли равишда қўшилиб, Ростов области олий ўқув юртлари комсомол ташкилотларининг КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини турмушга татбиқ этиш соҳасидаги тажрибасидан ўрнак оламиз ва ёзги имтиҳон сессияси тамом бўлгандан кейин ёзги каникул бошланиши билан институтимиз оталикка олган Тошкент область, Оққўрғон районининг колхозларига чиқамиз. У ерларда ўзбек халқининг миллий ифтихори бўлган «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштириш бўйича қишлоқ хўжалик ишларида бевосита иштирок этамиз.

Бизнинг серқуёш Ўзбекистонимиз — «оқ олтин» ўлкаси. Шунинг учун ҳам биз комсомол-студентлар ғўза парваришида колхозларга берадиган икки ҳафталик ёрдамимизни республикамиз бўйича севимли Ватанга 3 миллион 200 минг тонна пахта етказиб бериб, олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилиши учун қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади деб ҳисоблаймиз.

Биз, Тошкент молия-иқтисод институтининг студентлари республикамиздаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг ҳамма комсомол-студентларини ёз даврида республика областларининг колхоз ва совхозларига чиқиб, каникулнинг икки ҳафтасида уларга ёрдам беришга чақирамиз. Бу, КПСС XXII съездига бизларнинг совғамиз бўлади.

Мурожаат Тошкент молия-иқтисод институтидаги барча факультетлар студентларининг умумий йиғилишларида қабул қилинган.

ШАРОФАТ БАРАКАЕВА ЧАҚИРАДИ

Ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилайлик

Мамлакатимиз нақадар қудратли. Халқимиз янгилик яратувчи, ижодкор халқдир. Совет кишиси космосгача парвоз қилди. Биз партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигида эндиликда ҳамма нарсага қодирмиз.

СССР Министрлар Советининг раиси Никита Сергеевич Хрушчевнинг АҚШ президенти Ж. Кеннеди билан Венадаги учрашуви ва бу учрашув ҳақида 15 июнда радио ва телевидение орқали сўзлаган нутқи бутун дунёнинг эътиборини ўзига тортди. Биз, совет кишиларининг энг катта тилаги — тинчликдир. Шунинг учун ҳам тинчликни мустаҳкамлаш йўлида куч ва ғайратимизни аямай ишлаяпмиз.

Совет халқлари улуғ тарихий кун арафасида турибди. Шу йил, 17 октябрда КПССнинг XXII съезди очилади. Ундан олдинроқ Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди бўлади. Республикамиз меҳнаткашлари ҳар икки съезд олдида ўз бурчларини чуқур ҳис қилиб, бу кунларга муносиб меҳнат совғалари билан бормоқдалар.

Биз, пахтакорлар тайёрлайдиган совға катта бўлиши керак. Бу йил республикамиз бўйича жонажон мамлакатимизга 3 миллион 200 минг тонна пахта берамиз. Пахта — шон-шарафимиз, пахта — миллий ифтихоримиз, пахта — орномусимиздир. Шу кеча-кундузда мажбуриятнинг тўла ва ортиғи билан бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўплаш учун кураш — республикамиздаги ҳар бир меҳнаткашнинг бурчи, жонажон ишидир.

Колхозимиз аъзолари партиямизнинг XXII съездига муносиб туҳфа тайёрлашга — 1285 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» топширишга отланганлар. Ҳозир ғўза парваришини яхши олиб боряпмиз.

Экин кўндалангига ва узунасига икки марта чуқур культивация қилинди, бир бор озиқлантирилди. Ҳозир учинчи культивация ва иккинчи озиқлантиришни кучайтириб юбордик. Бу йил сув камчил бўлди. Лекин сувни бекорга оқизмасак, ундан кеча-кундуз самарали фойдалансак ғўзани чанқатмасдан ўз вақтида қондириб суғоришга етади. Буни биз қаттиқ ҳисобга оляпмиз.

Бригадамиз аъзоларининг ҳиммати тағин ҳам баландроқ. Биз ҳар гектар ердан ўтган йили давлатга 71,5 центнердан пахта топширган бўлсак, бу йил партия XXII съезди шарафига 122 гектар майдоннинг **ҳар гектаридан 80 центнердан ҳосил етиштирамиз** деганмиз. Ҳозир учинчи культивация тугалланай деб қолди. Экинни икки марта ўғитладик, икки бор суғордик. Шундай қилиб унинг чуқур илдиз отиб, баравж бўлишини таъминлаяпмиз. Ҳозир ғўзаларимиз гулга кирди. Биз шоналарнинг ҳаммасини гулга айлантириб, **гулни кўпроқ сақлаб қолиш ва кўсакларни кўпайтириш** учун курашмоқдамиз.

Ғўзани озиқлантиришни асосан шу ойда тамомлаймиз. Чеканкани бу йил ўтган йилдагидан анча эртароқ ўтказамиз. Ҳар бир туп ғўзада, ҳар бир метр майдонда мажбуриятнинг ошириб бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўплаш учун бутун кучимизни сарф қиламиз. Бунда кўпроқ **механизацияга таянамиз. Ғўзани машина теримига мослаб парвариш қилмоқдамиз.**

Шу кунларнинг ҳар бир соати ва минути ғанимат. [illegible]

қондирган пахтакорнинг ҳосилига барака киради.

Республикамизнинг ҳамма пахтакорлари! Сизга мурожаат қиляпман. Келинг, қўлни-қўлга бериб ишлайлик, ҳар бир туп ғўзани меҳр билан парвариш қилинг, **экинни июль ойи бошигача озиқлантириб бўлинг,** ҳар бир томчи сувдан самарали фойдаланиб, **шу ой мобайнида ғўзани иккинчи суғоришдан чиқариб олинг.** Далангизда бегона ўтни қўйманг, экинни ҳашаротга олдирманг. Агротехника комплексини бир-бирига маҳкам боғлаб олиб боринг. Шундай қилиб **июнь ойи ичида ғўзани текис гуллатинг.** Бунинг учун меҳнатни тўғри ташкил этиш, пахтакорларга маданий-маиший хизматни ҳар тарафлама яхшилаш, далада оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтириш керак.

Бу йил пахтачилик йили бўлди. Об-ҳаводан нолишга сира ўрин йўқ. Ҳосилнинг тақдири ўз қўлимизда. Шу вақтгача «ҳосил ғўза тупидан чиқади» дер эдик. Энди **«ҳосил ғўзанинг шохида бўлади»** дейишимиз керак. Биз ана шу шиор остида ишлаяпмиз ва кутилган мақсадга эришяпмиз. **Ҳар туп ғўзанинг шохи 8—10 тага етиб қолди.** Бундан буён шохни ва улардаги мевани кўпайтираверамиз. Сиз ҳам шундай қилинг. Чунки **шох кўпайса, ҳосил кўпаяди.**

Қадрли дўстлар! Жонажон партиямизнинг XXII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди шарафига пахта далаларида социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарайлик!

Шарофат БАРАКАЕВА,
Бухоро области, Қоракўл районидаги «Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.
(«Қизил Ўзбекистон» 18 июнь).

Ярим йилликнинг якунланишига саноқли кунлар қолди
ЎЗ МАЖБУРИЯТИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРАЯПСИЗ?

ГЎШТ ТАЙЁРЛАШДА КИМЛАР ОЛДИНДА-Ю КИМЛАР ОРҚАДА

Областимиз районларида тирик вазнда гўшт тайёрлаш 20 июнгача ярим йиллик планга нисбатан процент ҳисобида қуйидагича бўлди:

Калинин райони иккинчи ўн кунликда 1,8 процент, жами 123,6 процент Тошкент бўрдоқичилик пункти 6,6, жами 123,3 процент, Чиноз райони 9,9, жами 122,0 процент, Янгийўл райони 4,6, жами 115,8 процент, Қуйи Чирчиқ райони 4,1, жами 114,6 процент, Ўрта Чирчиқ райони 16,0, жами 113,5 процент, Бўстонлиқ райони 5,0, жами 111,5 процент, Пискент райони 5,8, жами 110,5 процент, Сирдарё райони 3,7, жами 110,4 процент, Бўка райони 7,0, жами 107,3 процент, Юқори Чирчиқ райони 2,8, жами 105,5 процент, Оҳангарон райони 12,0, жами 99,2 процент, Орджоникидзе райони 3,3, жами 94,2 процент. Бекобод райони 4,7, жами 89,2 процент, Янгиер райони 7,4, жами 85,9 процент, Оққўрғон райони 7,2, жами 84,1 процент, Гулистон райони 9,1, жами 83,2 процент, Ўрта Овул пункти 0,5, жами 61,1 процент.

СУТ ТАЙЁРЛАШДАЧИ?

Бўстонлиқ райони иккинчи ўн кунликда 9,1, жами 126,0 процент, Сирдарё райони 7,3, жами 96,9 процент, Пискент райони 6,3 жами 96,7 процент, Чиноз райони 5,6, жами 90,1 процент, Оққўрғон райони 5,4, жами 88,1 процент, Қуйи Чирчиқ райони 4,5, жами 88,0 процент, Юқори Чирчиқ райони 5,6, жами 86,1 процент, Ўрта Чирчиқ райони 5,4, жами 85,7 процент, Янгийўл райони 5,5 жами 84,6 процент, Калинин райони 6,6, жами 82,3 процент, Янгиер райони 4,5 жами 74,0 процент, Гулистон райони 5,3, жами 70,6 процент, Бекобод райони 5,2, жами 68,4 процент. Орджоникидзе райони 4,7, жами 67,0 процент, Оҳангарон райони 3,4, жами 65,8 процент, Бўка райони 5,3, жами 63,8 процент. Гўшт ва сут тайёрлашда орқада қолаётган районларнинг раҳбарлари барча зарур тадбирларни амалга ошириб, областимиз бўйича йиллик планнинг, зиммага олинган социалистик мажбуриятнинг эртароқ бажарилиши ишига муносиб ҳисса қўшишни таъминлаш учун курашишлари керак!

ТАЖРИБАКОРЛАРИМИЗНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Тунда суғорсангиз ғўза яйрайди

— Ғўзани тунда суғорсангиз,— дейди Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг бригада бошлиғи ўртоқ М. Шарипов. — Кундузи офтоб нурини эмиб, яйраб, эркин ўсади. Ҳар хил касалликларга чидамли бўлади. Тунда суғорсангиз [illegible] ҳам кўп. Ўсимлик қониб сув ичади. Айниқса сув камчил бўлган ҳозирги кунларда бунга катта эътибор бериш зарур. Шунинг учун ҳам бригадамиз сувчилари тунда суғоришга катта аҳамият бермоқдалар. Шунинг натижасида ғўзалар бир текис шоналаб, эрта гуллади. Ҳосил тугунчалари кўпаймоқда.

БУГУН ҚОЗОҒИСТОН ССР НИНГ 40 ЙИЛЛИГИ

ҚОЗОҚЛАР ЮРТИДА ШОДИЁНА БАЙРАМ

Қозоғистон чўяни.

А. Бойберганов фотоси.

Қозоқ халқи ўз республикасининг ва Қозоғистон Компартиясининг қирқ йиллигини қонуний ифтихор туйғулари билан нишонламоқда. Территориясн Или дарёси нарёғидаги Олатовдан тортиб Сибирь текисликларигача ва кўхна Каспий денгизидан тортиб Олтой ўлкасигача ёйилиб кетган республикага ёруғ, шодиёна байрам келди. Бу байрам сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати мислсиз даражада ўсган вазиятда ўтмоқда. Совет халқлари дўстона оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган қозоқ халқи Коммунистик партия ва унинг Ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида коммунизмнинг улуғвор биносини қурмоқда. Қозоқ халқи ўз миллий юксалишига ва тараққиётига «Аврора»дан отилган тўпларнинг қизил шўъласи Қозоғистоннинг бепоён даштларига нур сочган кунда, Улуғ Октябрь социалистик революцияси Россиянинг бу чекка ўлкасида одамнинг одам томонидан эксплуатация қилинишига хотима берган пайтда асос солинди, деб ҳисоблайди.

1920 йил 26 августда Бутун Россия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Совети автоном Қирғизистон (Қозоғистон) Совет Социалистик Республикасини тузиш тўғрисида В. И. Ленин ва М. И. Калинин имзолаган декретни қабул қилдилар. Ўша йилнинг 4 октябрида эса, Советларнинг биринчи бутун Қозоғистон таъсис съезди қозоқ халқининг ўз миллий давлати ҳақидаги муқаддас орзу-истакларини ифодалаб, Қозоғистон меҳнаткашларининг ҳуқуқлари декларациясини қабул қилди, Қозоғистон АССРни тантанали суратда эълон қилди ва унинг ихтиёрий равишда РСФСР составига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб киришини эълон қилди.

Суратда: «1-вертикал» шахтасидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларидан (чапдан) В. Коваленко, М. Бондалетов, Ғ. Содиқов ва Н. Каламеец ўртоқлар.

Я. Турин фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Чор Россияси Қозоғистонни ўз мустамлакаси деб, хом ашё етказиб берувчи ўлка деб, революционерларни сургун қилиш жойи деб ҳисоблаб келган эди. Омскдан жанубдаги узоқ қишлоқларда, бепоён қирларда, В. И. Ленин ёзганидек, патриархаллик, ярим ёввойилик ва чинакам ёввойилик ҳукм сурган эди.

Совет тузуми, Коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати бу ўлканинг қиёфасини тамомила ўзгартирди, унинг ишлаб чиқарувчи кучларини уйғотди. Совет ҳокимияти йилларида Қозоғистон яшнаб турган индустриал-аграр республикага айланди. Октябрга қадар қолоқ кўчманчи чорвачилик билан шуғулланувчи ярим натурал хўжаликкина мавжуд бўлиб келган жойда замонавий саноат ва механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалиги барпо этилди. Саноатнинг рангли металлургия, кўмир ва нефть, кимё, машинасозлик, металл ишлаш, қора металлургия каби янги тармоқлари вужудга келди.

Қозоқ ишчилар синфи тез ўсиб борди. Рус ишчилари, инженерлари ва техниклари унга беғараз ёрдам бериб, ўзларининг техника соҳасидаги тажрибаларини, билимларини ва малакаларини баҳам кўрдилар. Қозоқ ишчилари Москва, Ленинград, Боку, Сталинодаги ва мамлакатнинг бошқа индустриал марказларидаги корхоналарда мураккаб касбларни эгалладилар ва ўз маҳоратларини оширдилар. Айни вақтда ишлаб чиқариш-техника зиёлилари кадрлари етиштирилди. Республика темир ва тош йўл тармоқлари билан қоплана борди. Шаҳарлар ва ишчи посёлкалари ўсди.

Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида Қозоғистон мамлакатнинг энг йирик арсеналларидан бирига айланди. Қозоқ халқининг жасур ўғил ва қизлари қўлга қурол олиб, Ватан озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилдилар.

Кейинги йилларда республикада 730 та янги корхона ва цехлар, шу жумладан еттита кўмир шахтаси ва битта разрез, мамлакатда энг йирик Соколов-Сарбай маъдан бойитиш комбинатининг биринчи навбат қисми, Актюбинскдаги хром бирикмалари заводи, Қарағанда, Семипалатинск ва Чимкент цемент заводлари, Чимкентдаги гидролиз ва экскаватор заводлари, озиқ-овқат ва енгил саноатнинг кўп корхоналари ишга туширилди. Машинасозлик саноати жадал суръатлар билан ривожланди.

Ҳозир республикада 14 мингга яқин корхона бор. Улар энг янги техника билан таъминланган. Автоматик линиялар, автомат ва ярим автомат станоклар, комплекс механизациялаштирилган конвейер ва поток линиялари, технологик процессларни автоматик суратда масофадан туриб бошқариш жорий қилинмоқда.

1960 йилда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 51 баравар ўсди. Қозоғистон саноат ишлаб чиқариши даражаси жиҳатидан Европадаги кўпгина мамлакатлардан анча ўзиб кетди. Электр энергияси ишлаб чиқариш жиҳатидан Қозоғистон мамлакатда учинчи ўринда турибди.

Қозоғистон республикаси Совет Иттифоқининг ташқи савдо алоқаларида кўринарли ўринни эгалламоқда. Республика жаҳоннинг 40 дан ортиқ мамлакатларига ферросплав, прокат, металлургия машина-ускуналари ва металл чўзадиган станлар, автомат пресслар, рентген аппаратлари ва ўз саноати ишлаб чиқарадиган бошқа буюмлар етказиб бермоқда.

Колхоз тузуми қозоқ халқига ижодий ташаббус кўрсатиш ва ердан яхшироқ фойдаланиш учун кенг имкониятлар очиб берди. Ҳозирги вақтда республикада 800 га яқин колхоз ва 1.142 совхоз бор. Буларда олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган 12 мингдан ортиқ қишлоқ хўжалик мутахассислари меҳнат қилмоқда. Республика далаларида 300 мингга яқин трактор (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) ва 100 минг комбайн ишлаб турибди.

Коммунистик партиянинг ва шахсан Н. С. Хрушчевнинг ташаббуси билан қозоғистонликлар бошқа қардош республикалар меҳнаткашларининг ғоят катта ёрдами билан етти йил

Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Ш. ШАРИПОВ билан суҳбат.

ичида 25,5 миллион гектардан ортиқ қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирдилар. Бу эса дон экинларининг экин майдонларини бир неча баравар кенгайтириш ва товар донни етиштиришни кескин суратда кўпайтириш имконини берди. Дон етиштириш жиҳатидан Қозоғистон мамлакатда иккинчи ўринга чиқди. Бир йилда етиштириладиган доннинг ўртача миқдори 1956—1960 йилларда бундан олдинги беш йилдагига нисбатан қарийб беш баравар кўпайди. Эндиликда Қозоғистонда доннинг ялпи ҳосили жаҳон бозорида ғалла етказиб берувчи асосий мамлакат деб ҳисобланган Канададаги ялпи ҳосилдан анча кўпроқдир.

Олмаота шаҳридаги Абай номли Ленин орденли қозоқ давлат академик опера ва балет театрининг биноси.

Қўриқ ерларнинг ўзлаштирилганлиги илгари қақраб ётган даштларга ҳаёт бағишлади. Бу ерларда мактаблари, клублари, касалхоналари, магазинлари, радиоузеллари бўлган юзларча обод совхоз посёлкалари вужудга келди. Минглаб километр темир ва тош йўллар қурилди, кўп элеваторлар ва дон омборлари барпо этилди.

Республика составида Қўриқ ўлканинг ташкил этилганлиги Қозоғистон ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Бу ўлканинг хўжаликлари бу йил давлатга 685 миллион пуд дон, 227 минг тонна гўшт (тирик вазнда), 543 минг тонна сут, 14 минг тоннадан ортиқ жун ва 101 миллион дона тухум сотишни мўлжалламоқдалар. Қўриқ ўлкада янги совхозлар қурилиши учун Совет давлати 18 миллиард сўмдан ортиқ маблағ (эски нархларда) сарфлади. Бу маблағлар етти йил ичида тамомила қопланди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг асоси бўлган дон хўжалигининг зўр куч билан юксалтирилиши жамоат чорвачилигини ривожлантириш учун қулай шарт-шароит вужудга келтирди. Қозоғистон қўйлар сони жиҳатидан Совет Иттифоқида иккинчи ўринда, қора мол сони жиҳатидан эса учинчи ўринда турибди. Жамоат чорвачилиги маҳсулотлари етиштириш сезиларли даражада кўпайди.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларидан ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг маслаҳатларидан илҳомланган республика колхоз ва совхоз меҳнаткашлари КПСС XXII съездини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар. Улар 1961 йилда давлатга 900 миллион пуд дон, 745 минг тонна гўшт, 1060 минг тонна сут, 90 минг тонна жун ва 233 миллион дона тухум сотиш мажбуриятини олдилар.

Совет ҳокимияти йилларида Қозоғистонда чинакам маданий революция амалга оширилди. Қозоқ халқи ўз маънавий қиёфасини тубдан ўзгартирди ва илғор социалистик миллатга айланди. Қозоғистон алла қачон ёппасига саводхон республика бўлиб қолди. Миллий зиёли кадрлари етишиб чиқди. Республикадаги 10 мингдан ортиқ умумий таълим мактабларида 1.633 минг бола, 145 техникум ва бошқа махсус ўқув юртларида 81,5 минг ўқувчи, 28 олий ўқув юртида 70 минг студент ўқимоқда. Минглаб қозоқ йигит ва қизлари Москва, Ленинграддаги ва СССРнинг бошқа шаҳарларидаги олий ўқув юртларида ўқимоқдалар. Олий ўқув юртлари студентларининг ҳар 10 минг кишига тўғри келадиган сони Францияда 36 ва Италияда 32 киши бўлса, Қозоғистонда 75 кишини ташкил этади.

Илм-фан тез суръатлар билан ривожланмоқда. Машҳур совет олими, Сталин мукофоти лауреати академик К. И. Сатпаев бошчилигидаги Қозоғистон Фанлар академияси муваффақиятли ишламоқда. Тўққиз минг илмий ходимлардан икки ярим мингга яқини фан докторлари ва кандидатларидир.

Республикада 20 та драма театри, консерватория ва филармония, Қозоқ академик опера ва балет театри, киностудия, халқ чалғу асбоблари оркестри, республика концерт бирлашмаси, ашула ва рақс ансамбли, хор капелласи, 10 та халқ театри, минглаб бадиий ҳаваскорлик коллективлари, икки юздан ортиқ маданият саройлари ва уйлари, беш мингдан кўпроқ клуб ва 13 минг кутубхона ишлаб турибди.

Кейинги йилларда Қозоғистон ёзувчилари кўпгина катта асарлар яратдилар. Республикада 347 газета ва 20 журнал нашр этилмоқда.

Радио, телевидение ва кино меҳнаткашларнинг энг зарур эҳтиёжи бўлиб қолди. Республикада олтита телевизион марказ, беш мингга яқин киноустановкалар ишламоқда.

КПСС XXI съездининг тарихий қароридан кейин республика тараққиётида янги давр бошланди. Етти йиллик планда Қозоғистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини мамлакатдаги ўртача суръатлардан кўра анча тез суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилган. Республика халқ хўжалигига сарф қилинадиган капитал маблағларнинг ҳажми етти йил мобайнида 116—119 миллиард сўмни ташкил этади (эски нархларда), бу эса Совет ҳокимияти ўрнатилгандан бери ўтган ҳамма йилларда сарф қилинган капитал маблағлардан ортиқдир. Саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми етти йилликнинг охирига бориб, 1958 йилдагига нисбатан тахминан 2,4 баравар, 1913 йилдагига нисбатан эса юз баравардан зиёд ўсади.

Қозоғистон ғоят катта қурилиш майдонига айланди. Давлат маблағлари ҳисобига 19 миллион квадрат метр, ёки бундан олдинги етти йилликдагига нисбатан қарийб икки баравар кўпроқ уй-жойлар қуриш мўлжалланади. Қарағанда металлургия заводи, ферросплав алюминий заводлари ва бошқа корхоналар етти йилликнинг энг муҳим қурилишларидир. Етти йиллик топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда. Саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш юзасидан 1959 ва 1960 йилги планлар ошириб бажарилди. Саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми икки йил ичида 1958 йилдагига нисбатан 29 процентдан зиёд ўсди.

Соколов-Сарбай маъдан бойитиш комбинатининг биринчи навбат қисми, Қарағанда металлургия заводида биринчи домна печи ва иккита кокс батареяси ишга туширилди. Бухтарма ГЭСининг қурувчилари катта муваффақиятларга эришдилар.

Халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам етти йиллик план муваффақиятли бажарилмоқда. Буларнинг ҳаммаси совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини йил сайин тобора тўлароқ ва ҳар томонлама қондириш имкониятини беради.

Совет Қозоғистонининг қирқ йил ичида босиб ўтган тарихий ривожланиш йўли ягона қардошлик оиласига жипслашган Совет Иттифоқи халқлари енгилмас куч эканлигини кўрсатувчи яққол далилдир. Уларни коммунизм қуришдан иборат мақсад бирлиги бирлаштирмоқда.

Республика меҳнаткашлари Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Компартиясининг қирқ йиллик юбилейини ижодий кучлари барқ уриб яшнаган ҳолда кутиб олмоқдалар. Қозоқ халқи бундан буён ҳам Улуғ Октябрь ғалабаларини муқаддас сақлайди, пролетар интернационализми байроғини баланд кўтариб боради, халқлар дўстлигини мустаҳкамлайди, коммунистик қурилишдаги янги муваффақиятлар учун ўз кучларини аямай курашади.

Суратда: Целиноград области Есильск районидаги «Свободний» совхозининг илғор чўчқа боқувчиси комсомол аъзоси Раиса Напольских.

Б. Клипиницер фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Целиноград. Шаҳар марказидаги «Ишим» меҳмонхонаси.

Б. Клипиницер фотоси (ТАСС фотохроникаси).

КПСС XXII съезди ва ЎзКомпартия XVI съезди шарафига

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

153-қурилиш трестининг коллективи съездолди меҳнат вахтасида туриб ишлаб, қурилиш суръатини тобора тезлаштирмоқда. Айниқса, 2-қурилиш бошқармаси бинокорларининг меҳнат натижаси баракали бўлмоқда.

Бошқарма бинокорлари уй-жой қурилиши топшириғини муваффақиятли адо этишмоқда. Шу йилнинг ўтган йили мобайнида Чиланзор массивида 17 та 48 квартирали, битта 36 квартирали ва битта 24 квартирали қўш қаватли уйларни фойдаланишга топширдилар. Бу уйларга 150 дан ортиқ меҳнаткашлар ўз оилалари билан кўчиб кирдилар ва ҳовли тўйи ўтказдилар. Бундан ташқари, 6 та 48 квартирали ва 24 квартирали турар-жойлар фойдаланишга топширишга тахт қилиб қўйилди.

Бошқарма коллективи меҳнати билан бунёд этилаётган гўзал бинолар Чиланзор массивининг қиёфасини ўзгартирмоқда, чиройига-чирой қўшмоқда.

Бошқармада илғор бинокорлар сафи кенгайиб бораётир. Ҳар бир қурувчи партиямизнинг XXII съездини шахсий совғалар билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Олим Ғофуров бошчилигидаги комплекс бригада аъзолари йил бошидан бери ҳаммага намуна кўрсатиб меҳнат қилишаётир. Смена топшириқларини мунтазам равишда бир ярим баравардан ошириб адо этишаётир. Қ. Бойменов, К. Кертикас, А. Рафиқжонов ва бошқа ўнлаб бинокорларнинг иш кўрсаткичлари яна юксакдир. Уларнинг ҳар бири нормани 180 процентга етказиб бажаряпти.

М. СУЛТОНОВ,
бинокор инженер.

„Таштекстильмаш" новаторларининг эстафетаси

Тошкентдаги тўқимачилик машинасозлиги заводида рационализаторлар ва ихтирочилар эстафетасининг биринчи даври тамом бўлди. Заводдаги эстафета дафтарига 60 дан ортиқ нодир таклиф ёзилди. Новаторларнинг фикри асосан сермеҳнат ишларни янада автоматлаштириш ва механизациялаштиришга, бу ишларни бажаришда сарфланадиган қўл меҳнатини тугатишга қаратилган.

Слесарлардан А. Гуров ва С. Карпинский узелларни йиғишдаги ҳамма қўл ишини механизациялаштирдилар. Бир группа энергетиклар симларнинг устига материал ўраш каби сермеҳнат ишда меҳнат унумдорлигини олти баравар ошириш имконини берадиган махсус станок яратди. Инженер К. Гейда ишлаб чиққан янгилик ҳар қандай корхонанинг қуйиш цехида жорий қилинса, бракни анча камайтиради. Шунга ўхшаш Ўзбекистоннинг бутун саноати учун тармоқ аҳамиятига эга бўлган ана шу ва бошқа ўн уч таклиф рационализаторлар эстафетасининг республика дафтарига киритилди.

«Таштекстильмаш» заводи новаторларининг бу йил жорий қилинган таклифларидан ҳозирдаёқ 80 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий самара олинди. Машинасозлар КПСС XXII съездига совға тариқасида рационализация бўйича йиллик планни 17 октябргача бажариш ва ўша кунгача 240 та таклифни жорий қилиб, давлатга 120 минг сўмдан кўпроқ пулни тежаб бериш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

Даштликдаги яйловлар учун ўроқ машина

Ўзбекистоннинг бепоён даштлари ва чўлларида жуда кўп қоракўл қўйлари боқилади. Илгари бу қўйлар учун ем-хашак тайёрлаш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмас эди. Чўллар жуда кенг: бирор участкада ўт бўлмаса, отарларни бошқа ерга ҳайдаб кетиш мумкин.

Лекин қиш фаслида ўтлар қор ёки муз остида қолиб кетадиган йиллар ҳам бўлади. Бундай эҳтимолга қарши ем-хашак запасларини қандай қилиб тайёрлаш мумкин?

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг суғориладиган деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаштириш институти даштлик яйловларда ем-хашак тайёрлаш учун оригинал машина яратди ва синовдан ўтказди. Янги ўроқ машина бункер билан таъминланган. Ўриб олинган ўсимликлар пневматик-транспортер ёрдами билан бевосита бункерга туширилади.

Даштлик яйловлар учун яратилган ўроқ машина 1962 йилда ишлаб чиқариш учун тайёрланадиган машиналар рўйхатига киритилди. (ЎзТАГ).

БУ МАСАЛАНИ ТЕЗДА ҲАЛ ҚИЛИШ ЗАРУР

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришни умумхалқ вазифаси қилиб қўйди. Шу сабабли «Чирчиксельмаш» заводида ҳам пахтакорлар учун зарур техникани тобора кўпроқ ишлаб чиқариш соҳасида бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда.

СКО-4 маркали кўрак терадиган ва уни дастлабки тозалайдиган машина корхона коллективи томонидан кейинги пайтларда ишлаб чиқариши ўзлаштирилган механизмлардан биридир. Бу янги техника ўтган йили давлат синовидан ўтказилди ва у жуда яхши натижаларни кўрсатди. Завод бу йил 200 та кўрак териш машинасини ишлаб чиқариши лозим. Бунинг учун корхона бош технолог бўлими 220 та штамп, 450 та мослама, 500 та ўлчов ва қирқув асбоблари лойиҳаларини тайёрлаши зарур эди. Бундан ташқари пайванд ишлари, темирчилик ва механик ишлов бериш, йиғув ва ишлаб чиқаришнинг бошқа процесслари технологияси тайёрланиши лозим эди.

Афсуски, кўп вақт ўтиб кетганига қарамай, корхона бош технолог бўлими (бош технолог ўртоқ Великий) белгиланган ишларни ҳали охирига етказганича йўқ. Штамп ва мосламаларнинг лойиҳалари тўлатўкис тайёрланмади. Зарур асбобларни тайёрлаш ҳам кечиктириб юборилмоқда.

Корхона асбобсозлик цехининг бошлиғи ўртоқ Селянинов бу муҳим заказ бўйича берилган штамп ва мосламаларни ўз вақтида тайёрлаб берилишини таъмин этмаётир. Шуниси қизиқки, пахтакорларимиз учун ниҳоятда зарур бўлган ана шу заказни бажариш билан цехда фақат биргина бригада — ўртоқ Е. Захарченко бошлиқ бригада аъзолари шуғулланмоқда. Цех бошлиғи шу бригадани ҳам ўз вақтида зарур материаллар билан таъминлай олмаётир.

Заводдаги бошқа бўлимларда ҳам янги кўрак териш машинасини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга тайёргарлик суст бормоқда. Жумладан завод бош металлурги бўлимидаги ишлар шу куннинг талабига тўла жавоб бермайди. Машинанинг қуюв цехида тайёрланадиган деталлари учун оснасткалар лойиҳасини ишлаб чиқиш ниҳоятда чўзиб юборилмоқда. Модель цехининг бошлиғи ўртоқ Крешчановский эса лойиҳалари тайёр бўлган деталларнинг моделларини тайёрлашни орқага сурмоқда.

Бу ерда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, СКО-4 машинаси анча мураккаб машинадир. Уни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш бутун коллектив зиммасига жуда катта масъулият юклайди. Афсуски, ишлаб чиқаришни тайёрлаш соҳасида бўлимлар ва цехлар шошма-шошарликка йўл қўймоқдалар. Биз бунинг сабабини билишга қизиққанимизда, корхона раҳбарлари диққатимизни қуйидаги масалага қаратдилар.

— Ишимизга тўсқинлик қилаётган асосий сабаб шундаки, — дейди корхона бош инженери ўртоқ Супиталиев, — янги кўрак териш машинасининг бундан кейинги корхонамиздаги истиқболи шу вақтгача ҳал этилган эмас.

Завод конструкторлари ва технологлари ҳам бош инженернинг фикрига қўшилдилар. Корхонада келгуси 1962 йилда СКО-4 машинаси ишлаб чиқариладими, агар тайёрланса қанча ишлаб чиқарилади, ёки бу йилги 200 та машина билан чекланиладими? Кўрак терадиган машиналар тайёрлайдиган махсус участка ташкил этиш керакми ёки мавжуд цехларга қўшимча заказ бериш йўли билан бу машинани ишлаб чиқаришни ўзлаштириш зарурми? Бу масалалар ҳозирча муаллақ турибди.

Агарда янги кўрак териш машиналари бундан кейин ҳам ишлаб чиқариладиган бўлса, у ҳолда корхонани ана шунга мослаш, ҳеч бўлмаганда махсус участка ташкил этиш керак. Чунки бусиз ишлаб чиқаришни нормал ҳолда олиб бориб бўлмайди. Агарда бу йилги 200 та машина билан чекланиладиган бўлса, у ҳолда шунга қараб иш тутиш лозим.

Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши ва унинг машинасозлик саноати бошқармаси раҳбарлари бу саволларга қанчалик тез ва аниқ жавоб берсалар, шунчалик яхши бўлади. Давлат манфаатлари ҳам, корхона манфаатлари ҳам шуни талаб қилмоқда.

П. ВЛАДИМИРОВ.

ПАХТАКОР ЎРТОҚ: Далаларни ўтдан тозала, сувдан тежаб-тергаб фойдалан, машина теримига пухта тайёрлан!

РЕПОРТАЖ

„КЎК ОЛТИН" МАВЖ УРГАНДА

Мана бу суратларга бир назар ташланг. Биринчисида (чапдан) бригада аъзоларидан Ким Алла билан Ким Нина етиштираётган ҳосилларини кўриб, беҳад қувонишаяпти. Иккинчи суратда эса сувчи ўртоқ Пак Динук ўзи сув тараган пайкални кўздан кечирмоқда. В. Салов фотолари.

Ёз! Нақадар гўзал фасл! Кузга бориб етишадиган шиғил-шиғил ҳосил ҳам, ширалигидан лабни-лабга пайвандловчи қовун-тарвузлар ҳам, «оқ олтин», «кўк олтин», «яшил олтин» ҳосили ҳам ана шу фаслда битади. Шундай кезларда дала айланиб, дала гаштини суриш кишига хузур ҳадя этади.

Биз тушган машина яшил либос кийган далалардан ўтиб, манзилга яқинлашарди. Машинани ўрта ёшлардаги, тўлачадан келган, буғдойранг йигит— колхоз агрономи Пак Су Сан бошқариб борарпти.

— Биз бораётган бригаданинг ишига жаҳон қойил қолса арзийди, — гап қотди у. — Осиёнинг кўпгина мамлакатларида луб экилади. Лекин, улардаги ҳосилдорлик бизникидан анча паст. Областимиз луб экинлари ҳосилдорлиги бўйича жаҳонда энг олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Ўртоқ Ким До Хен бригадаси эса областда энг юқори ҳосилли. Ўтган йили гектар бошига 215 центнердан каноп пояси кўтаришган, азаматлар...

Учинчи бригаданинг дала шийпони чор атрофини қуюқ луб экини коплаб олган далалар бағрига жойлашган экан. Тушки пайт эди. Қуёш қоқ тиккага келиб, нур билан олов пуркаяпти. Бригада аъзолари шийпонда, афтидан тушки овқатдан сўнг бўлса керак, гурунг қуришган. Шийпоннинг чап томонидаги майдончада велосипедлар қалашиб ётибди. Вой-бўй, мунча велосипед! Билсак, колхозчиларнинг энг севимли транспорти велосипед экан. Бригаданинг 85 аъзосидан 80 таси далага велосипедда қатнаркан. Шийпонга кириб ҳам улгурмаган эдикки, гурунг қилаётган қиз-жувонлар даврасидан гур этиб кулги кўтарилди. Улар ҳазиломуз гап отишиб, гоҳ лўппи юзларини кувончга тўлдиришар, гоҳ бўртиқ қовоқларини қисиб кулишарди... Бригада аъзоларининг деярли ҳаммаси қиз-жувонлардан иборат. Бирини-биридан фарқ қилиш қийин бўлган бу корейкаларнинг ҳаммаси бошига корейсча сакади, эгнига русча кўйлак, оёғига ўзбекча этик кийиб олган...

Шийпондаги чорпояга ўтириб, бир пиёладан чой ҳам ичмаган эдикки, ёнимизга озғинроқ, корачадан келган, сочлари ёппасига оқарабошлаган эллик ёшлар чамасидаги бир киши етиб келди.

— Мана танишинглар, — деди агроном. — бригада бошлиғи ўртоқ Ким До Хен шу киши бўладилар.

Одатдаги салом-аликдан сўнг бригадир бизни пайкалга бошлади. Нарёғини кўз илғамас бу пайкалнинг белга уриб турган қуюқ луб экини ёз шабадасида охиста мавжланади. Нарироққа санчиб қўйилган метрўлчов ёнига бордик. Экиннинг бўйи 96 сантиметрга етибди.

— Яна ўн беш кунлардан кейин келсангиз, экиннинг ичида кўринмай қоласиз, — деди бригадир ўсимликка назар ташларкан. — ахир бир суткада 4—5 сантиметрдан кўкка бўй чўзаяпти-да.

— Бу йилги орзу-умидлар қанақа? — сўрадик ундан.

— Бизнинг 143 гектар еримиз бор. Мана бу қувноқ қизларимиз ҳар гектаридан plandagi 191 ўрнига 230 центнердан ҳосил кўтарамиз деб аҳдлашишган.

Ўртоқ Ким До Хен ўз бригадасининг ишларини ҳикоя қиларкан, фидокорлар меҳнати кўз ўнгимиздан ипга тизилган марвариддек бирин-кетин ўтарди... Бригадада бу йил каноп-нинг «Кубан-333» навли уруғи экилибди. Бу навнинг афзаллиги шунда эканки, каровини қанча ўрнига қўяолсангиз, шунча зич қилиб экишингиз мумкин бўларкан. Улар бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 15 центнер кўпайтиришни мўлжаллашганида ана шуни назарда тутишибди. Ҳозир ҳар бир гектар ерда ўрта ҳисобда 1,5 миллион туп ўсимлик санаш мумкин экан.

— Агар ҳосил пишгунча, яъни августнинг биринчи ўн-кунлигигача ҳар бир гектарда 1 миллион 200 минг туп сақлаб қолган чоғимизда ҳам мажбуриятимизни ортиғи билан бажарамиз. — деди бригадир ишонч билан.

Шу пайт ҳозиргина эгатларга сув тараётган киши биз билан келиб сўрашди. Бригадир уни бизга «уста сувчимиз Пак Динук» деб таништирди. Ташки кўринишидан бригадирга жуда-жуда ўхшаб кетадиган бу киши шу ерда ўн бир йилдан бери сувчилик қиларкан. Унинг бир ўзи ҳозиргача 60 гектар ерга сув тарабди.

Пайкалга назар ташладик. Икки трактор ортида чанг қолдириб, «кўк олтин» денгизидан оҳиста сузиб бораяпти. Рулга ўтирган Ким Яков ҳам, Эм Анатолий ҳам уста штурвалчи сингари ўз тракторларини моҳирлик билан бошқаришаяпти. Ҳозиргача улар ҳамма майдонни уч марта культивация қилиб, уч марта озиқлантиришибди.

Биз қайтаётганимизда боягн хушчақчақ қиз-жувонлар қуёш нурида тобланиб, ёз шабадасида мавж ураётган «кўк олтин» пайкалига кириб, қатор ораларини чопик қилишга тутинган эдилар...

Шуҳрат ШОРАҲМЕДОВ.
Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз.

«ДАЛА МАЛИКАСИ»ГА ИХЛОС ҚЎЙИШДИ

Маккажўхорини «дала маликаси» деб бечиз айтмаганлар. Ахир, бусиз чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш мумкин эмаслигини, маккажўхори энг тўйимли озуқа эканлигини ким билмайди дейсиз.

Ҳа, ҳамма билади. Жумладан, Оҳангарон районидаги 2-«Оҳангарон» совхозининг 3-бўлимидаги ўртоқ Туроб Қулматов бошлиқ бригада аъзолари ҳам яхши билишади. Шу сабабли ҳам улар бу йил ҳар йилгидан кўп маккажўхори экдилар. Шу кунларда бригада далаларида бўлсангиз, 60 гектар майдонда баравж ва бўлиқ «дала маликаси»ни кўриб кўзингиз қувонади. Бу ўз-ўзидан бўлмади. Маккажўхорикорлар бу ўсимликка меҳр қўйишди, ундан кўз-қулоқ бўлиб туришди. Ҳар бир туп ўсимликнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсиши учун кечани-кеча, кундузни-кундуз демасдан меҳнат қилишди. Улар гектаридан 1000 центнердан кўкпоя олишмоқчи.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ЗАРПЕЧАКНИ ЙЎҚОТИНГ!

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларида деҳқончилик маданиятини бутун чоралар билан юксалтириш, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш вазифаси қўйилди.

Бу вазифаларни бажариш учун экинларни ўстириш агротехникасига қатъий риоя қилиш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига, касалликлар ва бегона ўтларга қарши курашни ҳамда ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олишни тўғри йўлга қўйиш зарур.

Зарпечак катта зарар келтиради. Бу, илдизсиз ва баргсиз гулли паразит ўсимлик бўлиб, ўзининг сўргичлари билан экинларга, бегона ўтларга ёпишиб олади ва уларнинг ширасини сўриш ҳисобига яшайди.

Колхоз ва совхозларда ўтказилган текшириш натижасида беда, луб ва сабзавот экинларининг, далаларнинг четлари ва йўл ёқалари ҳамда суғориш шохобчаларининг бўйларида зарпечак кўпайиб кетганлиги маълум бўлди.

Кўпгина меҳнаткашлар депутатлари район ва қишлоқ Советлари, колхоз ва совхозлар, илмий-тадқиқот ташкилотлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1959 йил 20 июлда «Бегона ўтлар ва зарпечакка қарши курашни кучайтириш тўғрисида» деб чиқарган қарорини бажармаётирлар ва бу паразит ўсимликка қарши мутлақо қониқарсиз кураш олиб бораётирлар.

Областда зарпечак босган 4063 гектар дала четлари, йўл ёқалари ва арик бўйларидан 2.042 гектари кимёвий усулда дориланган. Шу билан бирга, бир қатор хўжаликларда дорилаш жуда сифатсиз ўтказилган.

Ҳамма ерда сабзавот ва луб экинларини, Бекобод районида эса ғўзаларни ҳам зарпечак босиб кетган. Шунга қарамай, зарпечакни механик усулда тозалаш ҳам ўз вақтида ўтказилмаётир. Бунинг натижасида зарпечакдан тозалашнинг иложи бўлмаган маданий ўсимликларни ҳам юлиб ташлашга тўғри келади.

Қуйи Чирчиқ районидаги колхоз ва совхозларда айниқса ташвишли аҳвол вужудга келган. Бу ерда жуда катта майдонлардаги беда, луб ва бошқа экинларни, йўл ёқаларини, марзалар ва ариқ бўйларини зарпечак босиб кетган, аммо унга қарши ҳеч қандай кураш олиб борилмаётир. Кўпгина хўжаликларда заҳарли химикатлар йўқ.

«Коммунизм» совхозида (директори ўртоқ Азизов), Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Сафаров) беда ва бегона ўтлардаги зарпечакка қарши кураш учун биронта ҳам тракторли пуркагич ажратилган эмас. Шунингдек, чопиқ қилинадиган экинлардаги зарпечакни механик равишда тозалаш йўлга қўйилмаган.

Пискент ва Оржоникидзе районларида ҳам зарпечакка қарши кураш яхши аҳволда эмас. Тошкент область ижроия комитетининг планига мувофиқ, бу районларда 1961 йилда зарпечак батамом йўқотилиши керак эди. Пискент районидаги Тельман номли колхозда 40 гектардан кўпроқни ташкил этувчи бедазор, йўл ёқалари, марзалар ва ариқ бўйларини зарпечак босган бўлишига қарамай, унга қарши кураш қониқарсиз олиб борилаётир.

Ҳозирги пайтда қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига ва зарпечакка қарши курашни тўғри ташкил этиш учун ҳали кўпгина ишлар қилиниши керак: биринчидан, ҳамма ерда зарпечакни йўқотиш чораларини кўриш учун беда ва бошқа экинларда зарпечак бор-йўқлигини текшириб чиқишни уюштириш лозим.

Агар уруғлик бедада зарпечак тарқатувчи манбалар кўп бўлса, шунингдек бедани ёппасига зарпечак босган бўлса, бундай участкаларда бедани дарҳол ўриб олиб, уни бир кундан кечиктирмай, ташиб кетиш ва ўрилган жойни тезлик билан суғориш лозим. Ўрилган беда кўклагандан кейин 10—15 кун ўтгач, уни муддатидан илгари яна қайта ўриб олиш, кўк бедани даладан ташиб кетиш ва беда анғизини 15 процентлик карболинеум эмулсияси билан дорилаш зарур. Шундан кейин, 3—4 кун ўтказилиб суғорилади. Ана шундай тайёргарликдан кейин уруғлик учун қолдирилган участкаларда зарпечак билан мутлақо зарарланмаган яхши беда уруғи ҳосили олиш имконияти туғилади.

Шу нарсани ҳисобга олиш лозимки, кимёвий дорилашнинг самарали бўлмоғи учун далаларни ўз вақтида ва тўғри тайёрлаш зарур. Беда чала қолдирилмай, иложи борича тақир қилиб ўриб олиниши керак, токи анғизнинг бўйи 5—8 сантиметрдан ошмайдиган бўлсин.

Ғўза, луб ва полиз экинларини зарпечакдан механик усулда тозалаш ташкил қилинганда, юлиб олинган зарпечакларни, албатта даладан олиб чиқиб кетиш ва йўқ қилиб ташлаш шарт.

Ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси ва бутун аҳоли шуни яхши билиши кераккн, зарпечак қишлоқ хўжалик экинларига катта зарар келтиради ва ҳосилдорликни пасайтириб юборади. Шунинг учун Тошкент области шароитида зарпечакка қарши кураш давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим тадбирдир.

Е. МИНИНА,
Тошкент область қишлоқ хўжалик экинлари карантини давлат инспекциясининг бош агрономи.

Арзон пахта етиштириш учун

Янгиер шаҳридаги «Коммунизм» колхозининг 8-бригада аъзолари ўтган йили ҳам мўл ҳосил етиштириб, шуҳрат қозонган эдилар. Бригада пахтакорлари бу йил ҳам мўл ҳосил етиштириш учун уюшқоқлик билан унумли меҳнат қилмоқдалар. Ғўзалар агротехника қоидаларига мувофиқ ўз вақтида суғорилиб, сифатли ишловдан чиқариляпти.

Бригаданинг барча майдондаги ғўзаси узунаси ва кўндалангига икки марта парвариш қилинди ва эрта озиқлантирилди. Оз меҳнат сарфлаб, арзон пахта етиштириш учун ички резервлардан унумли фойдаланилмоқда. Д. Шукуров, Ш. Файзуллаев каби илғор механизаторлар ҳар туп ғўзани эҳтиётлик билан кўз қорачиғидай сақлаб, сифатли культивация қилаяптилар.

1-«Боёвут» тажриба хўжалигининг ўртоқ Б. Туранов бошлиқ бригадасининг 100 гектар майдондаги ғўзалари яхши ривожланиб, текис шонага кирди. Ишчи ва механизаторлар ҳар туп ғўзанинг ҳосилдор бўлиб ривожланиши учун ҳамма агротехника қоидаларини изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

Қ. НОСИРОВ,
А. УСМОНОВ.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ҒЎЗАНИ МАШИНА ТЕРИМИГА МОСЛАБ ЎСТИРИНГ

Пахта теришда меҳнат ва маблағ сарфини энг кўп талаб қилувчи иш жараёнларидан бири — ҳосилни териб олишдир. Колхоз ва совхозларда ҳосилни йиғиб-териб олиш учун йиллик меҳнатнинг ярми ва ундан кўпроғи сарф қилинади. Демак, пахтага сарф бўладиган меҳнат ва маблағ харажатларини камайтириш, ҳосилнинг таннархини арзонлаштириш учун пахтани териш ва уни ташиш ишларини комплекс механизациялаштириш катта аҳамиятга эгадир.

Пахтани машинада териш ишини ўтказиш учун бир қатор агротехника тадбирларини амалга ошириш зарур.

Қуйида биз шу агротехник тадбирлар тўғрисида тўхталиб ўтамиз. Терим машинасининг унумли ва сифатли ишлаши учун аввало 3 гектардан кам бўлмаган ва тўғри конфигурацияга эга бўлган, яхши текисланган далалар ажратилиши керак.

Карталарда кўчатларнинг текис жойлашган бўлиши жуда катта аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам ҳар туп ғўзани эҳтиёт қилиш, кўзқорачиғидай асраш зарур.

Ғўзани пахта териш машинасига мослаб ўстиришда озиқлантириш ва суғоришни тўғри ташкил қилиш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу иш ҳар бир даланинг тупроқ ва сув шароитини ҳисобга олган ҳолда ўтказилса, ғўза нормал ривожланади ва унинг ҳосили мўл бўлиб, барвақт очилади.

Ғўза ўсимлиги ўзининг бутун ўсиш ва ривожланиш даврида азот, фосфор, калий ва бошқа озуқа моддаларининг тупроқда доим етарли миқдорда бўлишини талаб қилади. Агарда шу озуқа моддаларнинг бири кўп бўлиб, иккинчиси оз бўлса, ғўза нормал ривожланмайди, ҳосил анча камаяди. Ғўза биргина азот ўғити билан озиқлантирилса, у ғовлаб ўсабошлайди. Бундай ғўзаларнинг ҳосили юқори шохларида бўлиб, кеч очилади ва тупнинг йиқилиб қолишига олиб келади.

Ғўза тупининг бақувват бўлишида калий ва кальций моддаларининг аҳамияти жуда каттадир. Калий моддаси ўсимлик ҳужайрасида модда алмашишини кучайтиради ва мўл ҳосил тўпланишига ёрдам беради. Бундан ташқари, ғўза поясини мустаҳкамлайди.

Кальций моддаси етарли бўлганда ғўзанинг илдиз системаси жуда яхши ривожланиб, тупроқдаги намлик ва озуқа моддалари ғўзанинг шохларига ва меваларига яхши сингади. Натижада шона ва тугунчалар тўла сақланиб қолади, кўсаклар йирик бўлиб, барвақт очилади.

Ўсимликни калий ва кальций моддаси билан таъминлаш мақсадида минерал калий тузи ўғити ва чиритилган маҳаллий ўғитлардан фойдаланиш керак. Бунинг учун озиқлантириш вақтида бир қисм минерал ўғитга 1,2 қисм эланган ва чиритилган гўнг аралаштириб солиш фойдалидир. Солинган органик ўғит, биринчидан, озуқа моддалар миқдорини кўпайтирса, иккинчидан, тупроқнинг физик ва кимёвий хусусиятларини яхшилайди.

Пахта ҳосилини оширишда, айниқса, кўсакларнинг барвақт очилишини таъминлашда ва уларнинг салмоғини кўпайтиришда фосфор ўғитнинг аҳамияти жуда каттадир.

Фосфор ўғит ерни ҳайдаш олдидан солинган бўлиши ёки солинмаганлиги ҳамда унинг миқдоридан қатъий назар, вегетация даврида ҳам солиниши керак. Озиқлантиришда солинган фосфор ўғити пахтанинг ялпи ҳосилини оширибгина қолмай, кўсакларнинг миқдорини ҳам кўпайтиради.

Бунинг далили учун 1960 йил қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш институтида ўтказилган тажрибанинг натижасини келтириш кифоя қилади.

Тажриба участкасининг бир қисмида йиллик 100 килограмм соф фосфор нормасининг ҳаммасини ҳайдов олдидан солинган, иккинчи қисмида эса ҳайдов олдидан фақат унинг 70 килограммини, қолган 30 килограммини ғўзанинг гуллаш даврида солинган. Бу, тажрибада қуйидагича натижа берган. Фосфорнинг йиллик нормасини ҳайдов олдидан солинганда жами ҳосил гектаридан 35,6 центнердан, шундан очилган кўсаклардан терилган ҳосил эса 33,5 центнерданни ташкил этди. Фосфор ўғитининг бир қисмини ғўзанинг гуллаш даврида солинганда жами ҳосил 37,8 центнерни, очилган кўсаклардан терилган ҳосил эса 35,6 центнерни ташкил этди. Бинобарин, олинган қўшимча ҳосил жами ҳосил бўйича 2,2 центнерни, очилган кўсаклардан терилган ҳосил бўйича эса 2,1 центнерни ташкил этди.

Бу тажрибанинг натижаси шуни кўрсатдики, фосфор ўғитини озиқлантиришда солиш ҳосилни ошириш ва айниқса унинг очилишини тезлаштиришга қаратилган тадбирлардан биридир.

Ғўзани пахта териш машинасига мослаб ўстиришдаги агротехник тадбирлардан яна бири—унинг нормал сув ичишини таъминлашдир.

Тажриба участкасининг биринчи қисмида ғўза гуллагунча 2 марта, иккинчи қисмида эса фақат бир марта суғорилган. Кейин эса участканинг ҳар иккала қисмида ҳам ғўзага бир хилда сув берилган. Участканинг гуллашгача бир марта суғорилган қисмида ғўзалар ўз ривожланишида икки марта сув берилган қисмига нисбатан сезиларлик даражада орқада қолган. Натижада участканинг гуллашгача бир марта сув берилган қисмида гектаридан олинган жами ҳосил 36,7 центнерни ташкил қилган. Шундан биринчи машина теримида 25,7 центнер ҳосил олинган. Гуллашгача 2 марта суғорилган участкада жами ҳосил 40,9 бўлиб, биринчи машина теримида 29,9 центнер ҳосил олинган.

Гуллашгача икки марта суғорилган участкада шу давр ичида фақат бир марта суғорилган участкага нисбатан қўшимча ҳосил 4,2 центнерни ташкил қилиб, унинг ҳаммаси биринчи машина терими ҳисобида олинган.

Ҳосили машинада териладиган далалар бегона ўтлардан тоза бўлиши керак.

Маълумки, бегона ўтлар тупроқдан кўпгина озуқа моддалар ва намликни ўзига олади. Натижада ғўзага озуқа моддалар ва намлик етишмай, унинг ривожланиши сусаяди ва ҳосили камаяди. Бундан ташқари, дала серўт бўлганда пахта териш машинаси унумли ишлай олмайди.

Бегона ўтларга қарши муваффақиятли курашиш учун қатор ораларини ўз вақтида сифатли культивация қилиб, ғўзаларнинг остидаги ўтларни ер юмшоқлигида илдизи билан юлиб олиш керак.

Ғўзани машинага мослаб ўстириш агротехникасига юқорида айтиб ўтилганидек риоя қилиш — пахта териш машинасининг яхши ишлашини таъминловчи шартлардан биридир.

М. МИРҚОСИМОВ,
М. АХМЕДЖАНОВ.
САИМЭ илмий ходимлари.

ЖОНКУЯР ЗООТЕХНИК

Мол доктори ҳақида гап кетганида раис Олтмиш Қолдибоев жуда очилиб гапиради.

— Ахир, ўзингиз ўйлаб қаранг, — дейди у. — колхоз катта хўжалик. Шундай бўлгандан кейин бунинг раҳбарлари ҳар бир соҳанинг ипидан игнасигача тўла шуғулланишга қўли калталик қилиб қолади. Бундай пайтда мутахассислар ёрдамга келиши лозим. Колхоздаги мутахассислар ҳалоллик билан ишлаб, у ёки бу камчиликлар, етишмовчиликлардан колхоз правлениесини ўз вақтида хабардор қилиб турса, иш олға босаверади; гўшт, сут, ёғ кўпаяверади. Саттор Қодиров бизга астойдил кўмаклашаётган ғайратли мутахассислардандир.

Раис таърифини ўрнига келтирган ана шундай кишилар билан учрашмасдан ва уларнинг ишидан газетхонларни хабардор қилмасдан бўлармиди.

Саттор Қодировни колхознинг донгдор чўпони Аширмат Эштоевнинг отарида учратдик. Ўрта бўйли қорақош, кўзлари доимо кулиб турувчи, юзлари офтобда қорайинқираган бу йигит эгнига оқ халат кийиб олиб, қўйларни эмлаш билан банд эди. Қўраннинг ўртасида ҳозиргина яйловдан келтирилган қўйлар ғуж-ғуж бўлиб турибди. 2-3 колхозчи навбати билан уларни бостирма ичига ҳайдаб кираяпти. Енглари шимарилган Саттор чаққонлик билан ишлаб, қўйларни эмлаяпти.

— Қандай касалликка қарши кураш кетяпти? — сўрадик биз ундан, қўли бўшагач.

— Чўпонлар тили билан айтганимизда, қўйлар яшур касалига чалинибди, — деди у. — Бу жуда хавфли касаллик. Бундай касаллик билан оғриган молнинг туёқлари ораси яраланиб, юролмай қолади. Бунинг устига оғзи чақа бўлиб, яхши овқат емайди. Шу вақтгача бундай касалликка қарши бирор дори-дармон йўқ эди. Яқинда олимларимиз томонидан янги дори топилди. Ҳозир қўйлар ана шу дори билан эмланаяпти. Дастлабки тажриба ёмон эмас. Бундай дорининг фойдаси шуки, қўйлар вақтида эмланса, касаллик тез ўтиб кетади.

Саттор бизга шу гапларни айтиб турганида унга нуроний бир кекса яқинлашди.

— Қалай ота, соғлиғингиз яхшими? Жониворлар омонми? — деб қуюқ сўрашиб кетди у.

— Раҳмат, ўғлим, — деди ота. — лекин жониворлардан бирининг тоби қочиб турибди. Кечадан буён сигирим овқат емай, нуқул кавиш қайтаради. Бир бориб кўриб берсангиз.

— Жоним билан, отахон, — деди Саттор, — ҳозир бу ердаги ишларимни битириб олай. Қайтишимда албатта кириб ўтаман...

Бўстонлиқ районидаги «Қизил ту» колхозига бориб чорвадорлар билан суҳбатлашсангиз, эришилаётган ютуқлар тилга олинганида бунда албатта Саттор Қодировнинг ҳам ҳиссаси бор деб қўшиб қўйишади.

Ҳақиқатан ҳам Янгиобод ветпункти ходими Саттор Қодировнинг чорвачиликни ривожлантиришга қўшаётган ҳиссаси каттадир. У райондаги «Қизил ту» колхозига бириктириб қўйилган. Чўпонлар, чўчқабоқарлар, товуқбоқарлар бу оддий ва камтарин йигитни ҳурмат қилишади. Чунки, Саттор чорвачиликнинг ҳар соҳасига ҳам баравар қарайди. У тинимсиз меҳнат қилаётир.

Саттор ҚОДИРОВ.

Н. РИХСИЕВ.

Тошкентда

ЯНГИ САНАТОРИЙ

Фрунзе район соғлиқни сақлаш бўлими Қатортолда янги болалар санаторийси очди. Бу даволаш муассасаси «Ўрикзор боғ» деб аталади. Санаторийда яхшилаб жиҳозланган болалар майдончалари, ёруғ палаталар, ўйин хоналари бор.

Санаторий мактаб ёшидаги ўқувчиларни яқинда ўз қучоғига олди. Ҳозир бу ерда 300 дан ортиқ ўғил-қиз дам олиб, даволанмоқда. Санаторий қиш вақтларида ҳам ишлайди. У вақтда мактабгача ёшда бўлган болалар қабул қилинади.

Санаторийдаги кўмкўк дарахтзорлар, чиройли гулзорлар бу ерда даволанувчиларнинг баҳридилини очади. Болалар учун ошхона, кино, кутубхона, душхона каби ёрдамчи бинолар ҳам қурилган.

Янги санаторийда ёшлар кўнгилли дам олмоқдалар.

Я. МОРДУХАЕВ.

ҲАВАСКОР РАССОМЛАРГА ДИПЛОМЛАР ВА ЁРЛИҚЛАР

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг Президиуми ва Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳаваскор рассомларнинг ишларига ўтказилган республика кўригининг якунларини тўплади. Ҳаваскор рассомлар ва халқ амалий санъати усталарининг уч мингдан ортиқ асари кўрикка қўйилган эди. Кўрик сураткашлик, ҳайкалтарошлик, расм ҳаваскорларининг маҳорати ошганлигини, улар ўз асарларида мамлакат ҳаётидаги энг муҳим воқеаларни ҳикоя қилиб бераётганликларини кўрсатди.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг тасвирий санъат студияси биринчи даражали диплом билан мукофотланди. Бу студия составида 60 дан ортиқ ҳаваскор бор. Чирчиқ кимёгарлари Маданият саройининг студияси иккинчи даражали диплом, Наманган шаҳар Маданият уйи, темир йўлчилар Маданият уйи, Самарқанд суперфосфат заводи клуби бадиий ҳаваскорлик коллективлари учинчи даражали диплом олдилар.

Ҳаваскор рассомлардан Н. Лапшев Ю. Абдуллаев (Самарқанд), А. Аҳмедов, А. Бобожонов (Хева), А. Аухимения, А. Костенко, Л. Ермакова, М. Султонов, Т. Пирматов (Тошкент) ларнинг ишлари юксак баҳо олди. Уларнинг ҳаммаси дипломлар билан мукофотланди.

Ҳаваскор рассомлар ва ҳаваскорлик студияларининг ташкилотчиларидан 32 кишига Ўзбекистон касаба союзлари Совети ва республика Маданият министрлигининг Фахрий ёрлиқлари берилди. (ЎзТАГ).

МУТАХАССИСЛАР КУРСИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши Тошкентда пахта тозалаш саноати ходимлари учун бир ойлик курс ташкил этди. Курс тингловчилари ишлаб чиқариш технологияси бўйича ўз малакаларини оширадилар. Машғулотларга 50 дан ортиқ мутахассис қатнашаяпти. Бухоро, Самарқанд, Тошкент, Сурхондарё, Андижон областларидан келган саноатчилар кўпчиликни ташкил этади.

Курсда қатнашувчилар учун пахта ҳосилини саралаш, юқори сифатга ажратиш ҳамда пахтани қабул қилиш темалари бўйича дастлабки лекциялар ўқилди. Шунингдек, улар пойтахтимиздаги турли саноат корхоналарида экскурсияда бўладилар.

Курс машғулотлари Тошкент тўқимачилик институтининг малакали ўқитувчилари томонидан ўтказилмоқда.

Р. АМИНОВ.

Пойтахтимизнинг Округ офицерлар уйи паркида очилган «Румыния халқ хўжалиги қурилишлари» виставкасида. Суратда: томошабинлар виставка стендлари олдида.

В. Салов фотоси.

АМЕРИКАДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН МАШИНАДАН ЯХШИРОҚ

Пахта саноати Марказий илмий тадқиқот институти машинада терилган ва ифлосланган пахтадан яхши сифатли тола олишга имкон берадиган машина яратди. Тола тозалайдиган кичик габаритли тўртта янги машина ўзининг иш унуми жиҳатидан бутун бир тозалаш цехидан қолишмайди.

Пахта чигитдан тозалангандан кейин бу установка узлуксиз технология процессига қўшилади ва 25 процентгача ҳар хил хас-чўп ва янчилган чигитларни ажратиб ташлайди. Машинадан ўтган толанинг ташқи кўриниши сезиларли даражада яхшиланади.

Тошкент инженерлари тайёрлаган тола тозалаш машинасининг конструкцияси мураккаб эмас. Унда фақат битта асосий иш органи ишлаб туради. Бу машинани ишлаб чиқариш учун Америкадаги шу хил қувватли машинага қараганда икки баравардан ҳам камроқ металл талаб қилинади. Уни тайёрлаш учун меҳнат ҳам икки баравар камроқ сарф қилинади. Совет машинаси чет эл машиналарига нисбатан икки баравар камроқ энергия сарф қилади.

Ватанимизда ишлаб чиқариладиган машинанинг кичик габаритли бўлганлиги айниқса муҳим, чунки ҳажми кичиклиги уни ҳар қандай пахта заводида, ҳам мавжуд машина-ускуналарни кўчирмай туриб монтаж қилишга имкон беради.

Тола тозалаш машиналарининг батареяси 3—4 кун ичида ўрнатилиб бўлади. Бу машинани сотиб олиш учун сарфланган маблағ икки ой ичида қопланади.

Пахтани тозалаш ва жинлаш лабораториясининг раҳбари, техника фанлари кандидати, янги машинани яратиш ишларига бошчилик қилган Симха Самандаров қуйидагиларни айтди:

— Тола тозалайдиган кичик габаритли машиналарнинг дастлабки нусхалари Охунбобоев номидаги Тошкент пахта заводида давлат синовидан муваффақиятли ўтди. Тошкент тўқимачилик комбинатининг мутахассислари шу машиналарда тозаланган толанинг сифатига ижобий баҳо бердилар. Бу янгилик юмшатиш-титиш агрегатида куйиндилар чиқишини қарийб учдан бир қисмига, тараш машиналарида эса тахминан 5 процент камайтиришга имкон беради. Шунингдек, ип-калава ҳам тозароқ бўлиб, унинг узилиши камаяди. Пахта заводида тозаланган тола ип йигиришдаги бутун технология процессини яхшилади.

(ЎзТАГ).

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

КАЛИНИН. Меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиш тобора яхшиланиб бормоқда. Хўжаликлар ҳузуридаги клуб ва маданият уйлари қизиқарли тадбирларни амалга оширмоқда. 7-ғишт заводи клуби ҳам ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Бу ерда кунда-кунора бадиий фильмлар кўрсатиб турилади.

К. Маркс қишлоқ совети ташаббуси билан қишлоқ марказида очилган янги киоска газета ва журналлар билан савдо қилабошлади.

А. Эшматов.

ОҚҚЎРҒОН. Райондаги «Ленинобод» колхозида хотин-қизлар маданият университети иш бошлаганига бир ойча бўлиб қолди. Бу давр ичида унинг икки машғулоти бўлиб ўтди. Тингловчиларнинг илтимоси билан тематик лекциялар ташкил этилди. «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялайлик» деган темадаги лекция айниқса қизиқарли ўтди.

С. Мустафоев.

Илмий кенгашнинг кенгайтирилган мажлиси

Ўзбекистон Фанлар академияси тарих ва археология институти илмий кенгашининг яқинда ўтказилган кенгайтирилган мажлиси Улуғ Ватан уруши бошланишининг 20 йиллигига бағишланди. Илмий кенгаш мажлисида Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, илмий ходимлар қатнашдилар. Йиғилганлар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Б. Бобоев, Ш. Умаров, Белоруссиядаги партизанлар ҳаракатида қатнашган М. Олимжонов ва бошқалар бор эди.

Мажлисда институтнинг старший илмий ходими, полковник К. Ш. Зануллиннинг «Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги оламшумул тарихий ғалабаси», тарих фанлари кандидати А. С. Казаковнинг «Ўзбекистон меҳнаткашларининг Улуғ Ватан уруши йилларида душман устидан қилинган ғалабага қўшган ҳиссаси» деган темалардаги илмий ахборотлари тингланди.

Қ. ФОЗИЛХЎЖАЕВ,

ҲОДИСА

Чўчқа ўғриси қўлга тушди

Бўстонлиқ районидаги Ленин номли колхоз чўчқахонасидан тунда еттита чўчқа йўқ бўлганлиги район милиция бўлимига хабар қилинди. Милиция ходими Олим Эргашевга ўғрини қўлга тушириш вазифаси юклатилди. Узоқ вақт олиб борилган ишлардан сўнг ўғри аниқланди.

Чирчиқдаги 2-автобазанинг ишчиси П. И. Плонский «ЕЛ 77—81» машинаси билан ярим кечада чўчқахонага борган экан. Бино ичига деразадан ошиб тушиб, етти бош чўчқани болта билан сўйибди. Уларни машинага ортиб, Тошкент бозорида ҳар бирини 20 сўмдан пуллабди.

Маълум бўлишича, Плонский илгари ҳам ўғирлик қилгани учун қамалиб чиққан экан. Унинг бу жинояти яна ошкор бўлиб, жавобгарликка тортилди. Сотилган чўчқалар пули колхозга қайтариб берилди.

Р. КЎЧАРОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология институти кимё лабораториясининг младший илмий ходими Роза Алиева қазилма бойликлар таркибидаги кимёвий элементлар устида қизиқарли тадқиқотлар олиб бормоқда. Суратда: ўртоқ Р. Алиева геологлар топган руда жинслари таркибини кимёвий анализдан ўтказаётир.

М. Нуриддинов фотоси.

Барқарор тинчлик—миллионлар талаби!

Н. С. Хрущчев нутқи—жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида

ГДР

Германия Демократик Республикаси шаҳар ва қишлоқларининг миллионлаб аҳолиси Москва жамоатчилиги вакилларининг Кремлда бўлган йиғилишини кўриш ва эшитиш учун кечқурун иш кунидан сўнг ўз приёмникларн ва телевизорлари атрофига тўпланди. Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг ёрқин ва ишонтирарли нутқи мамлакатда зўр қизиқиш ва эътибор билан кутиб олинди.

Герман-совет дўстлиги жамияти марказий правлениеси секретариатининг раиси Фриц Бейлинг ТАСС мухбирига бундай деди: 20 йил муқаддам гитлерчилар армияси Совет Иттифоқига хиёнаткорона ҳужум қилган кун Германия тарихида энг қора кун бўлди ва шундай бўлиб қолади. Шу сабабли ҳар иккала герман давлати билан сулҳ шартномаси тузишга Совет ҳукумати қатъий бел боғлаганлигини яна таъкидлаши Совет Иттифоқи иккинчи жаҳон урушининг ана шу шармандали қолдиғини тугатишга тайёр эканлигининг ифодаси сифатида қабул қилинди. Ҳар иккала герман давлати билан сулх шартномаси тузиш орқали шундай бир мустаҳкам гарантия яратиш керакки, дунёни янги, тағин ҳам кўпроқ харобаликлар келтирувчи урушга тортишни яна хоҳлаётган кишилар энди ҳеч қачон немис тупроғидан кўтарила олмасин, деб СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев нутқида изҳор қилинган интилишни барча тинчликсевар немислар батамом қўллаб-қувватлайдилар.

МЎҒУЛИСТОН

Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 20 йиллиги муносабати билан Москва жамоатчилиги вакилларининг йиғилишида Н. С. Хрушчевнинг сўзлаган нутқи мўғул халқининг бутун эътиборини ўзига тортди. Совет ҳукумати бошлиғи нутқининг радио орқали бир неча марта эшиттирилган батафсил баёни ишчилар, аратлар ва хизматчиларнинг коллективларида Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 20 йиллигига бағишланган оммавий митингларда қизғин муҳокама қилинмоқда. Биз, деди қурилиш комбинатининг бетончиси Д. Чултэм митингда сўзга чиқиб, ўрток Хрушчевнинг нутқини чин кўнгилдан табриклаймиз. Н. С. Хрушчев етилган проблемаларни ҳал қилишни бениҳоя орқага сура бериш ярамайди, деб жаҳондаги барча соф виждонли кишиларнинг фикрини янада бир марта ифодалади. 1941 йил 22 июнда бошланган воқеалар асло такрорланмаслиги учун бугунги кунда хамма чораларни кўриш керак.

Улан-Баторддаги ғишт заводининг ишчилари «Худурмур» («меҳнат») газетаси редакциясига юборган хатларида бундай деб ёзадилар: Ишонамизки, уруш бўлмайди. Бунга социалистик мамлакатларнинг мислсиз зўр қудрати ва, аввало, бутун Совет Иттифоқининг зўр кудрати гаровдир, уруш ва зулмга қарши, адолатнинг тантана қилиши учун курашда меҳнаткашларнинг қаттиқ бел боғлаганлиги ва жипслиги гаровдир.

ПОЛЬША

Улуғ Ватан уруши бошланганининг 20 йиллиги муносабати билан Москва жамоатчилиги вакилларининг Кремлда бўлиб ўтган йиғилиши Польша газеталарининг диққат марказида турибди. Газеталар йиғилиш тўғрисидаги батафсил ҳисоботларни ҳамда Р. Я. Малиновский докладининг ва Н. С. Хрушчев нутқининг баёнини босиб чиқармоқдалар. «Трибуна люду» газетаси ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқининг тўлиқ текстини босиб чиқарди.

Москвадан берилган телевизион эшиттиришни кўрган ва эшитган кишиларнинг ҳаммаси, деб ёзади «Трибуна люду» газетаси, бу эшиттиришлардан ниҳоят даражада таъсирландилар. Бундан 20 йил муқаддам совет халқининг гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борган қаҳрамонона кураши бизнинг халқимизга умид ва ишонч бағишлаган эди. Михаил Егоров 1945 йил 2 майда рейхстаг гумбазига ўрнатган қизил байроқ бизнинг ғалабамизнинг ҳам байроғи бўлди. Совет ва поляк солдатларининг биргаликда тўккан қонлари халқларимизнинг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлади.

ВЕНГРИЯ

«Непсабадшаг» газетаси Москва жамоатчилиги вакилларининг Кремлдаги йиғилишида СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг сўзлаган нутқини ва маршал Р. Я. Малиновскийнинг докладини эълон қилиб, ўзининг бутун биринчи саҳифасига «Бизнинг мақсадимиз фақат битта, у ҳам бўлса мустаҳкам тинчликдир» деган сарлавҳа берди. Газета Н. С. Хрушчев нутқини алоҳида-алоҳида сарлавҳалар билан босиб чиқариб, бу сарлавҳаларда кечиктирилмай ҳал қилиниши лозим бўлган асосий халқаро проблемаларни уқтириб кўрсатмоқда.

Венгриядаги бошқа газеталар ҳам йиғилиш материалларини босиб чиқармоқдалар.

БАР

Қоҳирадаги газеталарнинг ҳаммаси Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 20 йиллиги муносабати билан Катта Кремль саройида Москва жамоатчилиги вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтганлиги, бу йиғилишда Н. С. Хрушчев ва маршал Р. Я. Малиновский сўзга чиққанликлари тўғрисидаги хабарларни кўзга кўринарли жойларда босиб чиқарди.

Газеталар ҳар иккала нутқнинг батафсил баёнини босиб чиқариб, шу нутқларда айтилган асосий фикрларни уқтириб ўтмоқдалар.

«Алжумҳурия» газетасининг бугунги сонида газетанинг бутун иккинчи бетига берилган катта сарлавҳада бундай дейилади: «Хрушчев, Россия шу йилнинг охиригача Шарқий Германия билан сулҳ шартномасини имзолайди, деб қатъий қилиб айтди. У, Америкага, агар Америка ядро синовларини янгидан бошлаб юборса, Россия ҳам бу синовларни дарҳол яна бошлаб юборади, деди. Берлин танглиги янги уруш хавфини туғдиради».

АНГЛИЯ

Лондон матбуоти Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 20 йиллиги муносабати билан Москва жамоатчилиги вакилларининг йиғилишида Н. С. Хрушчевнинг сўзлаган нутқига катта эътибор бермоқда. «Таймс», «Дейли телеграф» ва «Дейли уоркер» газеталари нутқдан олинган катта парчаларни босиб чиқариб, Н. С. Хрушчевнинг Германия билан сулҳ шартномаси тузиш масаласини ҳал қилиш зарурлиги тўғрисида айтган гапларини ҳамда Совет Иттифоқи бошқа тинчликсевар давлатлар билан бирга шу йилнинг охирида Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномасини имзолайди, деб айтган гапларини алоҳида уқтириб ўтмоқдалар.

АҚШ

Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 20 йиллиги муносабати билан Н. С. Хрушчевнинг Москвадаги йиғилишда сўзлаган нутқи Америка газеталарининг диққат марказида турибди. Нью-Йорк матбуоти бу нутқ тўғрисидаги хабарларни биринчи саҳифаларда катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқда.

Шу хабарларда Н. С. Хрушчев нутқида яна бир марта баён қилиб берилган қуролсизланиш, тинч-тотув яшаш, урушдан кейинги проблемаларни бартараф қилиш тўғрисидаги совет программасига эътиборни жалб қилмасликка зўр бериб уринилмоқда. Аммо, Бонн реваншчиларига ҳамда халқаро кескинликни кучайтиришга сабаб бўлган бошқа унсурларга нисбатан Н. С. Хрушчевнинг қаттиқ огоҳлантириб айтган гаплари алоҳида уқтириб кўрсатилмоқда. Бу адолатли уқтиришларни газеталар «таҳдид» деб кўрсатишга уринмоқдалар. СССР ҳукумати Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномасини бу йил имзолашга қатъий ният қилганлиги тўғрисида Н. С. Хрушчевнинг айтган гапларини ҳам «таҳдид» деб айтмоқдалар.

Агар АҚШ ядро қуроли синовларини яна бошлаб юборса, СССР ҳам шундай синовларни ўтказишга киришади, деб Совет Иттифоқининг огоҳлантирганлигини матбуот айникса бўрттириб кўрсатмоқда. Матбуот Н. С. Хрушчевнинг нутқи тўғрисидаги хабарларга берган ўзининг сарлавҳаларида шу огоҳлантиришни уқтириб ўтмоқда.

* * *

Буржуа матбуотида Н. С. Хрушчевнинг нутқи тўғрисида берилган хабарларнинг ва қилинган шарҳларнинг бирёқламалиги эътиборни жалб қилади. Буржуа газеталари бамисоли бир буйруққа итоат қилгандек, Совет ҳукумати бошлиғининг Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномаси тузиш ниятида эканлиги ҳақида айтган гапларини СССРнинг «қаттиқ», «жанговарлик» позициясини кўрсатувчи далил деб баҳоламоқдалар. Маълумки, Совет ҳукуматининг кенг маъқуллаб кутиб олиниши мумкин бўлган одилона таклифларини халқдан яширишга уринаётган буржуа пропагандасининг энг яхши кўрган усулларидан бири шу таклифлар тўғрисида индамай қўяқолишдан иборатдир. Шу нарса характерлики, бу сафар ҳам буржуа газеталари Н. С. Хрушчевнинг Ғарбий Германияни қайта қуроллантириш сиёсати хавфли эканлиги тўғрисида, гитлерчи генераллар ҳозирги вақтда фақат бундесверга қўмондонлик қилиб қолмасдан, шу билан бирга гитлерчи босқинчилар билан бўлган жангларда оталари курашиб ҳалок бўлган француз ва инглиз солдатларига ҳам қўмондонлик қилаётганликлари ва НАТО қўшинларидаги етакчи ўринларни эгаллаб турганликлари ҳақида айтган гаплари ҳақида сира оғиз очмаётирлар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

С П О Р Т

АФҒОН ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИ — МЕҲМОНИМИЗ

Ўзбек спортчиларининг чет эл мамлакатлари спортчилари билан дўстона алоқалари кун сайин ривожланиб бормоқда. Кейинги йилларда қатор шарқ мамлакатлари, жумладан дўст Афғонистон спортчилари билан муносабатлар яхши йўлга қўйилди.

14 кишидан иборат Афғонистон эркаклар волейбол командаси яқинда пойтахтимизга келди. Тошкентликлар бу мамлакат волейболчиларини бундан 27 йил муқаддам кўрган эдилар. У вақтда меҳмонларимизда техник маҳорат етишмас, улар анча бўш ўйнар эдилар. Афғон волейболчиларининг кейинги вақтларда қандай муваффақиятларга эришганликларини бугун ва эртага Округ офицерлар уйи спорт майдонида бўладиган халқаро учрашув кўрсатади. Меҳмонларимиз бугун Тошкентнинг «Меҳнат резервлари» волейбол командаси билан мусобақалашадилар.

ШАШКА БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ

Рус шашкаси бўйича 24-Ўзбекистон чемпионати тамом бўлди. Мусобақаларда республиканинг энг кучли 15 шашкачиси қатнашди. Кекса шашкачилардан бири, СССР спорт мастери Л. Хейф турнирни муваффақиятли якунлади. У 14 имкониятдан 12 очко тўплаб 1961 йилги Ўзбекистон чемпиони фахрий номини олди. Спорт мастери Б. Канишчикер ва мастерликка кандидат В. Раппопорт иккинчи, учинчи ўринларни бўлишиб олдилар. (ЎзТАГ).

СССР КУБОГИ УЧУН

Тошкентнинг «Старт» футбол клуби 22 июнда ўз майдонида «Динамо» (Самарқанд) командаси билан СССР кубоги учун мусобақалашди. Стартчиларнинг устунлиги билан ўтган бу ўйин 2:0 ҳисоби билан тугади. Ана шу ғалаба билан тошкентликлар кубок учун курашни давом эттириш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Энди улар 2 июлда Кировобод шаҳрида маҳаллий «Текстильшчик» командаси билан учрашадилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 24 ИЮНЬ, 1961 ЙИЛ

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 24/VI да **Боғчасарой фонтани,** 25/VI да эрталаб **Жизель,** кечқурун премьера **Мазепа.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 24/VI да **Ганг дарёсининг қизи.** 25/VI да **Алишер Навоий.**

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Балтика осмони (1 ва 2-серия — «ВАТАН», «МИР» НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 9 да).

Солдат ҳақида қисса (эрталаб соат 10 ва кеч 5 да), **Ҳамза** (кеч 6-50 ва 8-40 минутда ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Шўх қайрилишлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 12 дан кеч 6 гача).

Мундирсиз солдатлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сенинг дўстларинг — «ЎЗБЕКИСТОН» эрталаб соат 10 да).

Синдбоднинг еттинчи саёҳати— «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8 ва 10 да).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Максим Перепелица — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 9-15 ва 10-45 минутда).

Балтика осмони (1 ва 2-серия)— «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кеч соат 9-15 минутда). «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч 9 дан), ПУШКИН номли (кеч 9-40 минутда).

Сенинг бахтинг — КАФАНОВ номли (кеч соат 9-20 минутда).

Шўх қайрилишлар — КАФАНОВ номли (кеч соат 11 да), ТЕЛЬМАН номли (кеч 9 да), «УДАРНИК» (кеч 9 ва 11 да).

Мундирсиз солдатлар — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10-45 минутда).

Телевизор экранида

24 ИЮНДА

18.30. Ўзбек тилида «Совет ёшлари кунига» бағишланган эшиттириш.

19.00. Телевизион янгиликлар.

19.20. Спорт эшиттириши.

19.50. Д. Соатқулов ва Д. Файзиевнинг «Зарафшон қизи» музикали драмасидан парча кўрсатилади.

20.30. М. Шолохов. «Очилган қўриқ» бадиий фильмининг иккинчи ва учинчи сериялари кўрсатилади.

БУХОРО ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

Гастроль ўн кунлиги бошланади

Муқимий номли театрнинг ёзги биносида

(Сталин номли парк)

25,29 июнда

Самад Ғани асари

ТЎЙ

3 пардали музикали комедия.

А. Акобиров таржимаси, **Ф. Солиев** музикаси.

26, 30 июнда

Собир Абдулла асари

АЛПОМИШ

4-парда, 9 кўринишли музикали драма.

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Т. Жалилов** ва **Г. Собитов** музикаси.

27 июнда

С. Хужаниёзов асари

СУЙМАГАНГА СУЙКАНМА

3 пардали музикали комедия.

Т. Бояндиев таржимаси, **С. Халимов** ва **Шомуродов** музикаси.

28 июнда

Ҳамид Ғулом асари

ФАРҒОНА ҲИКОЯСИ

3 пардали музикали комедия.

Т. Жалилов ва **И. Зейдман** музикаси.

Спектакллар кеч соат 9 да бошланади. Билетлар Муқимий номли театр кассасида ва район кассаларида сотилмоқда. Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Тошкент шаҳар, Грозний проезд, 5-уйда турувчи **Қобил Носировнинг** Ленинобод область, Хўжанд район, Костакос қишлоқ советида турувчи Нуса Носирова (Расулева)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01643.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босма хонаси.

Нашр. В. 1624.